

MÓDSZERTANI KÉZIKÖNYV

a Dobbantó projektben megvalósuló
Job Shadowing tevékenység megszervezéséhez és
lebonyolításához

A Dobbantó program a Munkaerő-piaci Alap képzési alaprészt központi keretéből, az Oktatási és Kulturális Minisztérium és a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet támogatásával valósul meg

*Az ENSZ Emberi Jogok Nyilatkozata
1948. december 10.
23. cikkely, 1. bekezdés*

*„Minden embernek joga van a munkához,
a szabad pályaválasztáshoz,
megfelelő munkakörülményekhez,
valamint a munkanélküliség elleni védelemhez.”*

Szerzők:

Fehér Ildikó
Kovács Anikó

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	5
A munka szerepe a társadalomban és az egyén életében	7
A munkatapasztalat szerzés lehetőségei a szakiskolában	10
Job Shadowing módszer.....	12
A Job Shadowing tevékenység résztvevői	17
A Job Shadowing (munkahelyi megfigyelés) tevékenység folyamata	20
I. Előkészítés	20
II. Lebonyolítás.....	27
III. Feldolgozás.....	29
Mellékletek.....	30
A 21 szakmacsoport a hozzájuk tartozó szakképesítésekkel	31
Tipikus munkahelyek listája a hozzájuk kapcsolható tipikus szakmacsoportokkal ...	61
Tipikus munkahelyek és a hozzájuk kapcsolódó munkakörök listája	62
A területileg illetékes munkaügyi központok jegyzéke	65
Település-specifikus munkahelyek.....	66
1. sz. Munkahelyi megfigyelés munkalap	81
2. sz. Munkahelyi megfigyelés munkalap	85
3. sz. Munkahelyi megfigyelés munkalap	89
4. sz. Munkahelyi megfigyelés munkalap	93
5. sz. Munkahelyi megfigyelés munkalap	97

BEVEZETÉS

Néhány évtizede – amikor még inkább pályaválasztásról, mintsem életpályatervezésről, építésről beszéltünk – azt tartották a szakemberek, hogy a párválasztás mellett az élet leginkább meghatározó, és az egész életre kiható döntése a nyolcadik osztályban történő, leginkább egyszeri döntési helyzetre korlátozódó pályaválasztás.

Ekkor a szakképzés egészen más rendszerben zajlott – gondoljunk csak a két, majd három éves, erősen gyakorlatorientált szakmunkásképzésre; a felnőttképzés rendszere kialakulatlan volt; az élethosszig tartó tanulás elve nem volt jelen; a munkaerőpiac nem a piaci verseny alapjaira helyezve működött és a munkanélküliség sem volt jelen.

Ebből eredően a fiatalok nem szembesültek azzal, hogy az iskolai tanulmányok befejeztével igen komoly erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy munkahelyet találjanak, pénzt keressenek. Sokan – akik szakmai végzettséget szereztek – azon a munkahelyen vállaltak munkát, ahol a szakmai gyakorlatukat végezték, ezzel szakmai tapasztalataik bővültek és megalapozhatták az életkezdést.

Ezt követően a gazdasági környezet – ehhez kapcsolódva a szakképzési struktúra és a munkaerőpiac szerkezete – jelentős átalakuláson ment keresztül, a fiatal pályakezdők korántsem számíthattak ilyen biztonságos kezdetre. Egyre nehezebb lett az elhelyezkedés, a fiatalok látták azt, hogy a tanulásba fektetett energia nem egyenes arányban térül meg. Megnőtt a lemorzsolódók aránya, akik iskolai végzettség hiányában még kisebb eséllyel indultak az álláshelyekért folytatott versenyben.

Az iskolák is érzékelték a változást, ám néhány kísérleti projekttől eltekintve rendszerszemléletű változás nem állt be a fiatalok elhelyezkedését, munkaerőpiaci integrációját ösztönző, támogató programok terén.

A pályaaorientációs tevékenység jogszabályi szinten is megjelenik az iskolában: a Nemzeti alaptanterv kiadásáról szóló 130/1995. (X.26.) Kormányrendelet műveltségi területei között találjuk a pályaaorientációt (Életvitel és gyakorlati ismeretek: technika; háztartástan és gazdálkodás; pályaaorientáció).

Emellett a műveltségi területek oktatásának közös követelményei egyikeként ismét meghatározott a pályaaorientáció, melyről a jogszabály a következőket mondja:

„A pályaaorientáció általános célja, hogy segítse a tanulók pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmának, követelményeinek és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak tevékenységek és tapasztalatok útján történő megismerése; a lehetőségek és a valóság, a vágyak és a realitások összehangolása.

Tudatosítani kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször pályamódosításra kényszerülhetnek. Az iskolának – a tanulók életkorának és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételek, tevékenységek biztosítására van szükség, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődéseiknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve önismeretüket és pályaismereteiket.

A pályaaorientáció csak hosszabb folyamat során lehet eredményes és csak akkor, ha a különböző tantárgyak, órán és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul.”

A NAT-ban megfogalmazott pályaaorientáció tartalma sem eléggé hangsúlyosan kezeli a munkatapasztalat, a valós munkával összefüggő élmények szerepét. Pedig az elméleti foglalkozások – bár jó alapot teremthetnek – nem pótolhatják a

munkahelyeken, valós munkakörnyezetben, szakemberekkel való találkozás és beszélgetés adta benyomásokat.

A magyar oktatási intézmények többsége abban méri eredményességét, hogy mennyien fejezik be az iskolát, diákjainak hány százaléka tesz sikeres vizsgát, milyen a továbbtanulók aránya. Ezzel szemben a végzett tanulók elhelyezkedésének nyomon követése csak az idei (a 2009/2010-es) tanévtől lesz kötelezettsége a szakiskoláknak. Pedig az életben való boldogulás mértékét éppen a tanulmányok befejezését követő sikeres elhelyezkedés, munkavállalás mutatja.

Az iskolai élet és a munkavállalás között igen nagy szakadék húzódik, ami nem csak az addigi életforma – időbeosztás, tevékenységrendszer, felelősségvállalás – gyökeres megváltozását jelenti, de magában hordozza az érzelmi feszültséggel is járó átlépést a gyermek-létből a felnőtt-létbe. Lényegesen könnyebb a váltás egy fokozatos felkészítés mellett, átvezetve a fiatalokat az iskolából/tanulásból a munka világába.

A Dobbantó program életpálya-tervezési komponensével ezt az átvezetést kívánja – az egyéni szükségletekhez igazodva – előkészíteni és elősegíteni.

A MUNKA SZEREPE A TÁRSADALOMBAN ÉS AZ EGYÉN ÉLETÉBEN

Az elmúlt két évtized során Magyarországon is gyökeres fordulat és folyamatos átalakulás jellemezte a munkaerőpiacot mind keresleti, mind pedig kínálati oldalról.

A „teljes foglalkoztatottság” időszakában nem jelentett problémát az elhelyezkedés: a munkahelyek legtöbb esetben már a bejáratnál hirdették a felvételt, az iskolákból kikerülve mindenki álláshoz jutott, sőt büntették a „közveszélyes munkakerülést”.

Ezzel szemben napjainkban – amellett, hogy egyes nemzetgazdasági ágazatok, foglalkozási csoportok tartós munkaerőhiánnyal küzdenek – azzal szembesülünk, hogy sem pályakezdőként, sem 20-25 éves munkaviszonnyal, sem pedig nyugdíj mellett, nagy szakmai tapasztalattal nem könnyű az elhelyezkedés.

A hazai foglalkoztatottság jellemzői

1960 és 1980 között Magyarországon a munkavállalási korú népesség több mint 70%-a dolgozott, a teljes foglalkoztatottság rendkívül nagy biztonságot adott az egyéneknek, családoknak. A munkanélküliség ekkor még csak látens formában létezett. A rendszerváltást követő gazdasági válság nyomán meredek emelkedésbe fordult a munkanélküliségi ráta: 1,5 millió munkahely szűnt meg, az emberek tömegesen tapasztalták meg a munkanélküliséget. A megugró munkanélküliségi ráta 1993-ban érte el a csúcst (11,4%-os értékkel), ebben az évben csaknem 700 ezren regisztrálták magukat a munkaügyi hivatalokban. Az évtized közepétől a kilencvenes évek végéig a GDP előbb lassabb, majd gyorsabb ütemben kezdett növekedni. Ennek megfelelően 1997-től kezdődően a munkaerő-piaci folyamatokban kedvező fordulat következett be: ekkor a munkanélküliség folyamatos csökkenése mellett a foglalkoztatottság bővülése is elkezdődött.

1998 és 2001 között gyorsan fejlődött a gazdaság, a munkaerőpiaci mutatók is kedvezőbben alakultak. Az utóbbi éveket azonban lassuló gazdasági dinamika jellemezte, a foglalkoztatás növekedése megtorpant, s a foglalkoztatottak száma éves átlagban 3,9 millió fő körül stabilizálódik. A munkanélküliség 2007-ben 10 éves csúcsra kúszott – amely a 2009. évi gazdasági válság hatására tovább emelkedett, s elérte az 1998-ra jellemző értéket.

Foglalkoztatási arányait tekintve Magyarország az Európai Unió tagállamainak rangsorában az utolsók között található. Magyarországon 2007-ben a 15–64 éves lakosság 57,3%-a volt foglalkoztatott, ami az EU 27 tagállamának átlagához képest 8%-os lemaradást mutat.

Magyarországon – hasonlóan az európai országokhoz – a férfiak foglalkoztatási szintje hagyományosan magasabb. A nők és a férfiak körében mért foglalkoztatási ráták között 13%-os volt a különbség 2007-ben. A nők alacsony foglalkoztatási szintjének megvannak a tradicionális okai, ilyen a gyermeknevelés, a gyermekgondozási ellátásokat ugyanis szinte kizárólag nők veszik igénybe.

Megfigyelhető továbbá, hogy az utóbbi időben a foglalkoztatási ráták eltolódtak az életkorral, ami azt eredményezi, hogy átmenetileg kevesebb munkahely szabadulhat fel a fiatalok számára. A növekedés ellenére európai összevetésben az idősek foglalkoztatási rátája így is alacsony.

Az uniós viszonylatban igen alacsony magyar foglalkoztatási ráta mögött meghúzódó egyik lényeges tényező, hogy Magyarországon az alacsony végzettségűek foglalkoztatási helyzete lényegesen rosszabb a magasabb végzettségűeknél, így a különbség az egyes iskolai végzettségű csoportok foglalkoztatottságában jelentősen nagyobb nálunk, mint az EU többi országában. Az adatok szerint az alapfokú

végzettségűek esetében az EU átlagához viszonyítva fele akkora arányban vannak jelen a magyarok foglalkoztatottként a munkaerőpiacon. A középfokú végzettségűek esetében a különbség jóval kisebb, míg a felsőfokú végzettségűek esetében a foglalkoztatottság megegyezik az EU-ban mért szinttel. A munkaerőpiacról tehát a rendszerváltást követően elsősorban az alacsony végzettségűek szorultak ki úgy, hogy azóta sem tudtak oda visszalépni.

Hátrányos helyzetűek a munkaerőpiacon

Az egyes társadalmi csoportok elhelyezkedési esélyeit illetően jelentős eltérések mutatkozhatnak a foglalkoztatásban az egyes csoportok nem, életkor, iskolai végzettség, munkatapasztalatból adódó különbségeiből eredően.

A munkaerőpiacon hátrányos helyzetűnek tekinthetjük a következő csoportok tagjait:

- alacsony iskolai végzettségűeket,
- pályakezdőket,
- 50 éven felülieket,
- tartósan munkanélkülieket,
- nőket,
- GYED-ről, GYES-ről visszatérőket,
- Romákat,
- fogyatékos személyeket (ide értve az egészségkárosodott személyeket is).

A Dobbantó-osztályok tanulói munkaerő-piaci szempontból várhatóan halmozott hátrányokkal rendelkeznek, így a programnak általános hátránykezelési funkciót kell betöltenie.

Az iskolából a munka világába történő zökkenőmentes átmenet a társadalmi beilleszkedés alapvető feltétele. A munkaerő-piaci jelenlét meghatározza az egyén társadalmi pozícióját, gazdasági és szociális szempontból egyaránt fontos. Ezért igen lényeges, hogy a fiatalok felkészülten, a piaci igényeknek megfelelő képzettséggel jelenjenek meg a munkaerőpiacon. A rendszerváltást követően a magyar munkaerőpiacra is behatoló globális piaci verseny a munkavállalóktól gyors alkalmazkodóképességet, rugalmasságot, eligazodást kíván meg, ezért felértékelődnek az olyan kompetenciák, speciális készségek, mint a nyelvismeret, a számítástechnikai ismeretek, az internet világában való eligazodás, az általános tanulási képesség stb.

Az állástalanul töltött idő, az ennek kapcsán szerzett negatív tapasztalatok megingathatják a fiatal önértékelését, nehezítik társadalmi beilleszkedését, ugyanakkor munkaerőjük kihasználatlansága jelentős mértékű elmaradt társadalmi haszon forrása is. Az alacsony foglalkoztatási ráta gazdasági szempontból egyértelműen kedvezőtlen az országnak, azonban negatív társadalmi-szociológiai hatásokat is eredményez a jelenség.

A munka szerepe az egyén életében

A munka és a munkanélküliség jelentősége a történelem során nagymértékben megváltozott. Az, hogy a munkának az egyes ember számára milyen értéke van, szorosan összefügg a társadalmi formációval és az uralkodó értékrenddel. A görög és római korban a munkát terhesnek tartották – amely elsősorban a rabszolgák osztályrésze –, míg a szabadok az élvezeteknek élhettek. A középkorban a munka egyfelől parancsoló kényszer volt, más vonatkozásban a létfenntartás biztosítója az emberek életében; a munkát az élet tulajdonképpeni céljának tekintették. A kapitalizmus korában magasabbra verték fel a munka árfolyamát a társadalom tudatában – főként a gazdasági válságok, nagy munkanélküliségek idejét tekintve. A

legutóbbi néhány évben azután a nyugati világban, majd hazánkban és a keleti régióban is az egyre nagyobb mértékben elharapódzó munkanélküliség a munka eszközértékét – mint a megélhetés eszközét – jelentősen megerősítette anélkül, hogy a munkának – mint az emberi életet kitöltő, a személyiséget kibontakoztató tevékenységnek – az értéke növekedett volna.

Egy felmérés* eredményei szerint a 25 éven aluliak 70%-a és az idősebbek több, mint 30%-a olyan munkát végez, amely nem érdekli, amelyhez a pénzkereset kényszerén kívül semmi egyéb nem köti. Ez még akkor is veszélyes és ijesztően hangzik, ha az ilyen felmérések eredményei nem teljes hitelességgel mutatják a fennálló helyzetet, és kissé torz képet adnak. Ugyanis ha az emberek nagyobb hányadának olyan munkája van, ami nem is érdekli, akkor az nem csak közvetlenül a saját közérzetére gyakorol negatív hatást, hanem a gazdaságot is károsítja. Hiszen az érdeklődés nélkül végzett munkában csökken a teljesítmény és a hatékonyság, romlik az odafigyelés mértéke, nehezebb jó eredményt, kielégítő munkaszintet nyújtani. Ezen túlmenően, az érdeklődéssel végzett munkában kevésbé fáradunk el, ami kihat egész napunkra, hangulatunkra, sőt nagymértékben befolyásolhatja egészségi állapotunkat, így közvetve munkánk eredményességét is.

A munka egyén életében betöltött szerepei lehetnek:

- a munka, mint az anyagi javak forrása,
- a munka, mint az idő struktúrálója,
- a munka, mint örömforrás,
- a munka, mint a társas kapcsolatok forrása,
- a munka, mint az önérvényesítés lehetősége.

Ezek a szerepek nem egymástól mereven elkülönülve, hanem egymással átfedésben, sok esetben egymás mellett vannak jelen az egyén életében. A munkahely elvesztése – fentiek tükrében könnyen belátható – nem csak az anyagi biztonságot, de a stabil személyiséget is veszélyeztetheti.

A Dobbantó-osztályok fiataljai esetén várhatóan a családból hozott hátrányokat is mérsékelni és a hátrányokból eredő sokféle feszültséget kezelni kell. A többgenerációs munkanélküliség jelensége várhatóan jelen lesz a közösségben. A fiatalok – ha a szüleik, családtagjaik nem dolgoznak – nem rendelkeznek a dolgozó ember mintájával; számukra nem lesz egyértelmű a munkahely iránti felelősség, azok az erőfeszítések, amelyeket a munkahely megtartásáért tesz a munkavállaló. Nem épül be például szokásrendszerükbe a korai munkába indulás és nem ismert számukra az a fajta öröm, sikerélmény, amelyeknek szintén a munka a forrása. Ezért a Dobbantó program életpálya-tervezési, -építési komponense a Job Shadowing tevékenységen keresztül ilyen mintákat kíván nyújtani ezeknek a fiataloknak. A cél tehát az általános hátránykezelésen, kompetenciafejlesztésen túl preventív jellegű is: a lehető legtöbb információval, készséggel, gyakorlati tapasztalattal és benyomással felruházni a tanulókat az inaktivitás és a munkanélküliség ellen.

---

* Forrás: HANKISS ELEMÉR: *Érték és társadalom*. Magvető Kiadó, Budapest 1977.

A MUNKATAPASZTALAT SZERZÉS LEHETŐSÉGEI A SZAKISKOLÁBAN

Szakmai gyakorlat

Még a szakmunkásképző iskolák idejéből sokak számára ismerős lehet az a képzési gyakorlat, miszerint a tanulók egy hétig iskolában, egy hétig, pedig szakmai gyakorlaton voltak – többnyire külső munkahelyeken. A szakemberek szerint ez a képzési forma nem eléggé alapozta meg az általános műveltséget, azonban a szakmai gyakorlat sokkal inkább a valós munkavégzéshez állt közel.

A munkanélküliség, a munkahelyek bezárása és az egyre szigorodó jogszabályi feltételek azt eredményezték, hogy egyre kevesebb külső munkahely vállalta a tanulók képzését, ezért maradt az iskolai tanműhelyben végzett gyakorlati tevékenység. Sok esetben elavult eszközök és régi módszerek használatát sajátították el a tanulók, így kikerülve a munkahelyekre nem rendelkeztek naprakész tudással. Ennek a probléma orvosolására nyújthatnak segítséget a TISZK-ek. A Térségi Integrált Szakképző Központok létrehozásának célja mindenekelőtt a magyar szakképzési rendszer megújítása. Ezek a korszerűen felszerelt és naprakész tudást közvetítő gyakorlóléhelyek a munkavállalók esélyegyenlőségének növelését célozzák meg:

- közvetlenebb a kapcsolat a munkáltatókkal,
- gyorsabb és rugalmasabb alkalmazkodást tesznek lehetővé a munkáltatók igényeire reagálva
- a szakképzésben az azonnal hasznosítható szakmai tudás megszerzését biztosíthatják rövid idejű képzésekkel, valamint a folyamatos egyéni megújulás és fejlődés képességének kialakításával.

A mai szabályozás szerint a tanuló gyakorlati képzése minden olyan szakképző iskola vagy gyakorlati képzést végző jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, egyéni vállalkozó által fenntartott, illetőleg működtetett gyakorlóléhelyen megszervezhető és folytatható, ahol a gyakorlati követelményekre való felkészítés jogszabályban előírt feltételei biztosítottak. A gyakorlati képzés szervezésében – a gyakorlati képzés szervezőjével kötött megállapodás alapján – a központi képzőhely is részt vehet.

A szakmai gyakorlat szervezésének legfontosabb kritériumai:

- A gyakorlati képzést a tanév szorgalmi idejében lehetőleg a szakmai elméleti képzéssel egy héten belüli váltakozással, a szorgalmi idő befejezését követően (összefüggő szakmai gyakorlat) folyamatosan kell megszervezni.
- A tanuló gyakorlati képzés keretében csak a gyakorlati képzés programjában meghatározott feladat ellátására kötelezhető, és csak egészséges, biztonságos körülmények között foglalkoztatható.
- A tanulót a gyakorlati képzést szervező a gyakorlati képzési feladattal összefüggő munkavédelmi oktatásban részesíti.
- A képzési idő alatt a gyakorlati képzésszervezőnek gondoskodnia kell a tanuló rendszeres orvosi vizsgálatáról.
- Fiatalkorú tanuló esetében a képzési idő a napi hét órát, nagykorú tanuló esetében pedig a napi nyolc órát nem haladhatja meg.

A szakképesítésen belüli elmélet és gyakorlat arányát a szakmai és vizsgakövetelményeket meghatározó rendelet rögzíti.

Munkahelyi Gyakorlat Program

A Munkahelyi Gyakorlat (MHGY) program egy speciális, munkahelyi tapasztalatok szerzésére lehetőséget adó kezdeményezés, amelynek modelljét a Salva Vita Alapítvány dolgozta ki 1996-ban. A program célcsoportja: a speciális szakiskolák, készségfejlesztő szakiskolák 11-12. évfolyamos tanulói, akik értelmileg akadályozottak, jól szocializáltak és megfelelő munkakészséggel rendelkeznek. A módszer arra keresett megoldást, hogy az értelmileg akadályozott végzős tanulók a felnőtt életre, a munkavállalásra felkészülten lépjenek ki az iskolákból. A hasznos munkavégzés, az értékteremtés azon túl, hogy örömet jelent, biztosítja helyüket a társadalomban. A gyakorlat során a tanulók az iskolai foglalkozások mellett heti egy alkalommal különböző munkahelyekre – nyílt munkaerőpiaci, vagyis nem védett foglalkoztatókba – járnak dolgozni. A 2-3 fős munkacsoportokat egy-egy segítő kíséri. Minden munkahelyen két – két hónapot dolgoznak, majd munkahelyet váltanak, így az iskolai oktatás végére nyolc munkahelyet, nyolcféle munkatípust ismernek meg településük különböző pontjain.

A program a szakképzésen belül nem egy adott szakma elsajátítására irányul, hanem a munkakészségek fejlesztésére és a szocializáció kialakítására. A program segítségével a fiatalokban megerősítést nyer, hogy tudnak és akarnak dolgozni. A szülők reálisan látják gyermekük munkavállalásának esélyeit, lépéseket tesznek annak érdekében, hogy gyermekük dolgozzon. Az iskolákat abban erősíti meg a program, hogy pedagógiai munkájuk hosszútávon is hasznos. Meggyőződhetnek arról, hogy sok diákjuk számára lehetséges az integrált munkavállalás. Mindennek eredményeképpen a munkaadók megismerik és elismerik az értelmi sérült fiatalok munkavégző képességét, és nyitottá válnak alkalmazásukra. A munkaügyi központok munkatársai, az iskolák pedagógusai, a szülők és a munkáltatók között párbeszéd indul el a program hatására. Ez megalapozza és biztosítja az értelmi sérült emberek integrált munkavállalását, társadalmi beilleszkedését. A települések lakossága pedig betekintést nyer az értelmi sérült fiatalok mindennapi életébe. A mindennapi találkozások hatására javul a környezet elfogadási készsége.

A program országos telepítése 2002-ben kezdődött, az MHGY programot jelenleg összesen 17 iskola működteti.

JOB SHADOWING MÓDSZER

A Job Shadowing (munkahelyi megfigyelés) lehetőséget teremt arra, hogy a fiatalok/tanulók valós munkakörnyezetben szerezhessenek benyomásokat egy-egy pályaterületről, foglalkozásról úgy, hogy az adott szakembert „árnyékként követve” megismerik a legfontosabb tevékenységeket, eszközöket, munkamódokat, munkakörnyezetet, a munkavégzéshez kapcsolódó alapvető szabályokat és további jellemzőket. A munkahelyi megfigyelés (job shadowing) során a fiatalok/tanulók nem kapcsolódnak be a munkavégzésbe, előre megbeszélte, felosztott megfigyelési szempontok alapján „elemzik a munkakört”. Ez az iskolán kívüli tevékenység a pedagógusok hagyományos feladataival szemben egy más munkaszervezést, alapos előkészítést igényel.

A Job Shadowing (munkahelyi megfigyelés) módszer kapcsolódása a Dobbantó program életpálya-tervezési komponenséhez

A Dobbantó program életpálya-tervezési, -építési komponense három szakterületet dolgoz fel; a három terület két modulba rendeződik az alábbiak szerint:

1. Alapvető munkavállalói ismeretek és kompetenciák, amelyek nélkülözhetetlenek a munka világában történő hatékony tájékozódáshoz. Ez érinti a munkába állás és a munkahely megtartásával összefüggő készségeket, a saját élet és munkavállalás szempontjából előnyös döntések meghozatalát, annak megértését, hogy ezek a döntések egy folyamat részét képezik, amelynek során dinamikusan változnak az életben vitt szerepek és a munkahelyi szerepek is.
2. Életpálya-építéssel kapcsolatos ismeretek és kompetenciák, amelyek egy része a szociális kompetenciákkal közös, más részük viszont inkább az alapvető munkavállalói kompetenciákhoz kapcsolható. Lényege: az élet folyamatos változások sorozataként történő meghatározása, melynek során saját pozitív önértékelését szükséges kialakítania és fenntartania olyan helyzetekben, amelyben nélkülözhetetlen a másokkal történő hatékony kommunikáció és együttműködés. Jellemzője e területnek, hogy olyan kompetenciákat, készségeket tartalmaz, amelyek minden munkahelyen nélkülözhetetlenek, mint például együttműködés, asszertív kommunikáció, konfliktus- és probléma megoldási készségek, döntéshozatal és tervezés.

E két terület együttesen jelenik meg az **Alapvető munkavállalói és életpálya építési modulokban**.

3. A szakmacsoportok világában történő alapvető tájékozódás célja, hogy a diák megfelelő tájékozottságra és saját tapasztalatra tegyen szert a megalapozott döntések és választások meghozatala érdekében. a **Munka világa modulok** ennek érdekében tartalmazznak szakmacsoportokkal kapcsolatos ismereteket, de egyben saját élményt is kíván biztosítani tényleges munkahelyi környezetben.

Ezen modulon belül jelenik meg a Job Shadowing (munkahelyi megfigyelés) tevékenység.

A Munka világa modulokban két fő tevékenység ötvöződik. Egyrészt a kiválasztott szakmacsoportokkal való ismerkedés történik itt, másrészt a tényleges munkatevékenységgel történő ismerkedés. A Dobbantó program egyik újdonsága éppen az, hogy a diákok a tanulás időszaka alatt kerülnek kapcsolatba élő, tényleges, valós, az életben működő munkahelyekkel, megismerkedve azokkal az elvárásokkal, amelyeknek, a munkavállalóknak – ha sikeresek szeretnének lenni – meg kell felelniük. A kihívás abban rejlik, hogy míg az egyik tevékenység spirális jellegű és így a modulok

sorrendje önkényesen megválasztható (szakmacsoportok), addig a tényleges munkahelyi tapasztalatok a korábbi tapasztalatokra épülnek (azaz lineáris jellegűek), így a kapott feladatoknak is fokozatosan kell a tapasztalatokhoz igazodó módon egyre nagyobb kihívást jelenteniük a diákok számára, annak érdekében, hogy a sikerességnek reális esélye legyen.

Ebben a modulban összesen 22 modul található. 21 modul a szakmacsoportoknak megfelelő tagolódású, és egy-egy szakmacsoportra összpontosít. Ezekből választhatnak a csoportok 6, 8 vagy 12 szakmacsoportot – az iskola döntése szerinti szakmacsoport számot. A 22. modul az összefüggő munkahelyeken töltött idő 8 hetét foglalja magában.

- A 21 szakmacsoportra vonatkozó modul esetében annak érdekében, hogy változó számú szakmacsoport választása esetén is a modulok rugalmasan kezelhetőek legyenek, a szakmacsoport modulok egységesen négy részmodulból állnak.
- Ezeknek a moduloknak a feldolgozása mindegyikük esetében összesen maximum négy hetet ölel fel, s hetente 7 órát vesznek igénybe, és tagolódásuk 2+5 formátumú.
- Ez azt jelenti, hogy egy teljes nap (5 óra) és egy két órás blokk.
- A 21 szakmacsoportból kiválasztott 6, 8 vagy 12 modul anyagának elvégzésére 24 hét áll rendelkezésre.
- Ez azt is jelenti, hogy 6 szakmacsoport kiválasztása esetén átlagosan 4 hét, 8 szakmacsoport kiválasztása esetén átlagosan 3 hét, 12 szakmacsoport választása esetén átlagosan kb. 2 hétnyi idő jut egy-egy szakmacsoportra. E variabilitás figyelembevételével olyan építkezést valósítunk meg egy-egy modulon belül, amely alkalmazkodni képes ezen eltérő óraszámokhoz.

Az *első két részmodul* minden esetben a szakmacsoport egészére vonatkozó információkat nyújt a részmodulok *1. és 2. órájában*.

Céljuk azoknak a pálya-jellemzőknek a tudatosítása a diákokban, amelyek a szakmacsoportra jellemzőek, ezzel is támogatva a részletes, sokoldalú információkra alapozott és tudatos döntéshozatalt a jövőbeni életpályával kapcsolatban. Ezekben az órákban az egyéni és csoportos feladatok megválasztásával, egyénre szabott nehézségi fokával támogatható a *differenciálás*, és támogatható az egyéni fejlődési tervben megfogalmazott célok elérése (pl. elsősorban olvasást vagy írást igénylő feladatok adása, vagy elég a szóbeli megbeszélés, esetleg prezentáció készítése).

Az *első két részmodul 3.-7. órájában* a Munkahelyi megfigyelés (Job Shadowing) feladat megvalósítása történik.

Mivel a Job Shadowing a Dobbantó jellegzetességeihez tartozik és a munka világának életszerű megismerését szolgálja, ezért úgy gondoljuk bármennyi szakmacsoport megismertetését is vállalta magára az iskola, a munkahelyi megfigyelés (Job Shadowing) tevékenység megvalósítása nélkülözhetetlen. Bár talán ez a legszokatlanabb tevékenységi kör és feladat az iskolák világában. A Job Shadowing feladatok során is megvalósítható a differenciálás. A diák képességeinek megfelelően csökkenthető vagy növelhető a feladatok nehézségi foka, az optimális kihívást jelentő feladatadás érdekében. Ez a Job Shadowing során elvégzendő feladat típusának és a mennyiségének megválasztásával is elérhető, de különböző szervezési módok alkalmazásával is fokozni lehet az adaptivitást (pl. ha inkább szorongó diákokról van szó, akkor előnyös kétszer is visszamenni ugyanahhoz a munkáltatóhoz – ha ez lehetséges – a különböző szakmacsoportok kapcsán, mert a hely ismerősége

csökkenti a szorongásokat, különösen, ha ott korábban pozitív élmények érték a diákokat).

A Job Shadowing (munkahelyi megfigyelés) tevékenység segíti a diákokat abban, hogy ténylegesen szembesüljön a munka világának elvárásaival. Saját élmény szerzhessen a munka világában érvényesülő követelményrendszerrel, segítsen felismerni az egész életen át tartó tanulás nélkülözhetetlenségét, és adott esetben a az ismeretek elsajátításának fontosságát.

A Job Shadowing (munkahelyi megfigyelés) tevékenység abban is segítséget nyújt a diákoknak, hogy megalapozottan dönthesse el, mely területen szeretné megvalósítani a nyolc hetes összefüggő munkahelyi tapasztalatszerzést (ez a 22. modul).

A harmadik és negyedik részmodul 1–2. órája a szakmacsoportoz tartozó egy-egy szakmát vesz nagyító alá.

A modulban erre vonatkozóan kidolgozott példák és javaslatok találhatóak, de ettől természetesen el is lehet térni, és a szakmacsoporton belül más szakmát is lehet választani a részletesebb bemutatás céljára. A program adaptivitásának támogatása érdekében, ha a szakmacsoportoz tartozó szakmák valamelyike iránt tényleges munkaerő piaci kereslet található az iskola környezetében, úgy érdemes azt az adott konkrét szakmát választani. Ezek az órák alkalmasak arra, hogy tudatossá váljék a diák számára saját preferenciája, vagy éppen az elutasított területek, illetve az is, hogy ezeknek a preferenciáknak, illetve elutasításoknak az okai is megfogalmazhatóvá váljanak, ezzel is támogatva az egyénre szabottságot és a differenciálást.

A harmadik részmodul 3.–7. óráin a szakmacsoportoz tartozó tényleges tevékenység kerül a figyelem középpontjába.

Itt gyakorlatias, kézzel-fogható tevékenységek jelennek meg. A részmoduloknak ezen a pontján a differenciálás lehetősége abban nyilvánul meg, hogy a diákoknak inkább manuális feladatot biztosítunk, vagy a feladattal kapcsolatos egyéb tervezési, számolási, kommunikációs vagy éppen a kreatív önkifejezést támogató feladattípust adunk.

A negyedik részmodul 3.–7. órája egy nagyobb lélegzetű csoportjáték, szimuláció, amely a korábbi részmodulokban szerzett ismeretek és információk személyesség tételére, a reflektálás és az alkalmazás szintjeire irányul.

Ezek a szimulációs játékok összekapcsolják a szakmacsoportos ismereteket az életpálya építési kompetenciákkal. Itt a differenciálásra elsősorban a csoporton belüli különböző szerepek adásában nyílik lehetőség, míg a csoport szintjéhez való alkalmazkodás maga a szimuláció feltételrendszerének könnyítésével vagy éppen nehezítésével érhető el, amit könnyítésként az egyes szimulációs játékok végén is jelzünk. A negyedik részmodulban jelenik meg a tanév folyamán két alkalommal, öt-öt órás blokkban ismét a To Be Real Game.

A részmodulok 1. és 2. órája szabadon mozgathatók és tömbösíthetők azzal a feltétellel, hogy a hozzájuk kapcsolódó Job Shadowing feladatot megelőzik, hiszen éppen azt készítik elő (különösen az 1. és 2. részmodul esetében).

Mivel a 3.–7. óra a részmodulokban eleve a Job Shadowing vagy gyakorlati munka vagy nagyobb lélegzetű szimulációs játék található, ezért célszerű úgy kialakítani a tervezés során a hetet, hogy erre egy teljes nap álljon rendelkezésre úgy, hogy a meglátogatandó munkahelyek igényeihez történő alkalmazkodás is megvalósítható legyen.

A Job Shadowing feladatok tömbösítése nem ajánlott, mert egy részmodul 3.–7. óra feladatainak megvalósítása egy alkalommal éppen elég megterhelést jelent a pedagógusnak-diákoknak egyaránt.

A **Munka világa** modulban a szakmacsoportokra vonatkozó 21 modul általános felépítése:

	Szakmacsoporttal kapcsolatos ismeretek		Job Shadowing és gyakorlati tevékenységek
4. részmodul	1.– 2. óra	+	3–7. óra
3. részmodul	1.–2. óra	+	3–7. óra
2. részmodul	1.–2. óra	+	3–7. óra
1. részmodul	1.–2. óra	+	3–7. óra

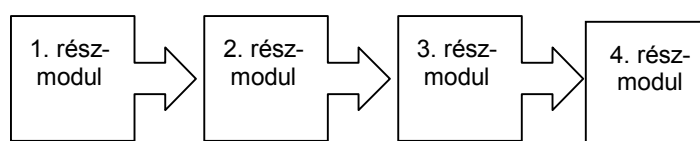
Ha a tekintettel vagyunk a különböző számú szakmacsoport választás lehetőségére, akkor elmondható, hogy *12 szakmacsoport* választása esetén az első két részmodul elvégzését tartjuk kívánatosnak, mert ezekben történik meg a szakmacsoport általános jellemzőinek megismerése és ezekhez kapcsolódik a Dobbantóra jellemző, a munka világához történő alkalmazkodást segítő Job Shadowing tevékenység. Így az első két részmodul 1. – 7. órája szerves egységet alkot.

Nyolc szakmacsoport választása esetén az első két részmodul, valamint vagy a 3. vagy a 4. részmodul tevékenységeinek megvalósítása ajánlott. A 3. és 4. részmodul tevékenységeiből történő válogatás a tanár szabadsága a csoport jellemzőihez történő alkalmazkodás, az adaptivitás jegyében. A 3. és 4. részmodul 1.–2. és 3.–7. órai között nincs olyan szerves kapcsolat, mint az első két részmodul esetében, tehát könnyebben szétválaszthatóak, sorrendjük is szabadabban megválasztható az első két részmodult követően.

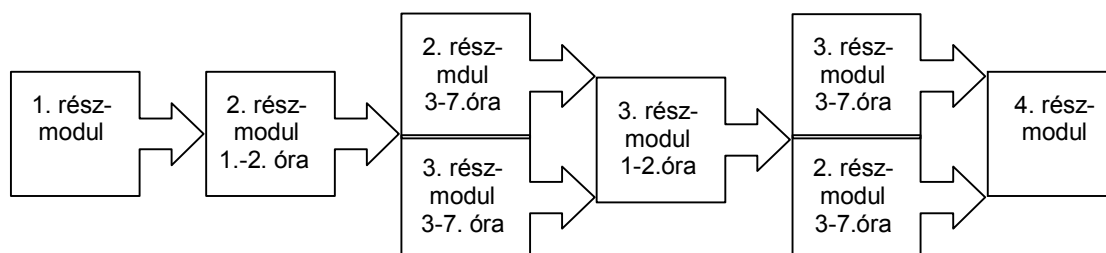
Hat szakmacsoport választása esetén az összes részmodul elvégzésére biztosított az idő.

Lehetséges utak a Munka világa modulok megvalósításában

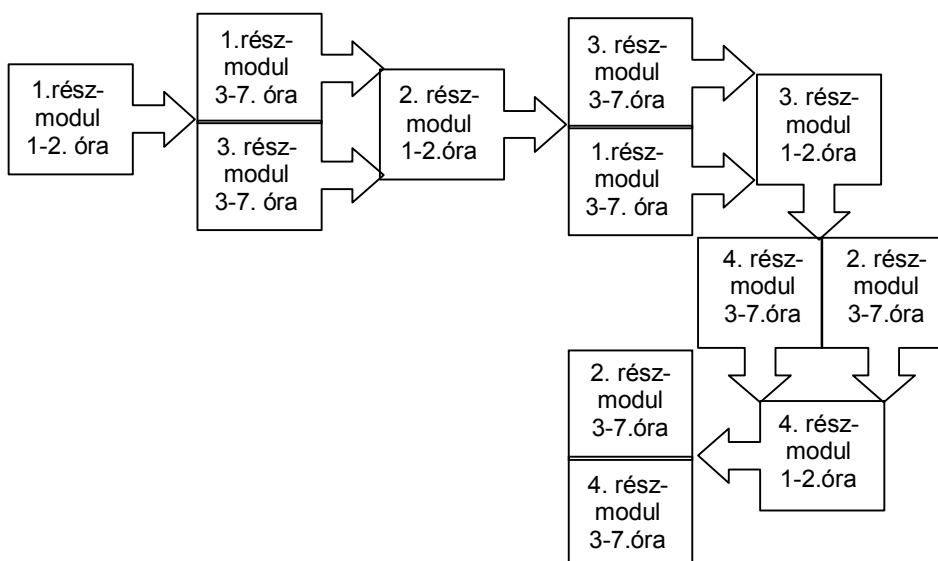
Ha mindkét első részmodul esetében sikerül a Job Shadowing teljes csoportos vagy bontott csoportos – de egy időben történő – feladatának megszervezése, a folyamat a következőképpen vázolható:

Ha csak az egyik esetben sikerül a Job Shadowing teljes csoportos vagy bontott csoportos, – de egy időben történő – feladatának megszervezése:

Ha egyik esetben sem sikerül a Job Shadowing teljes csoportos vagy bontott csoportos – de egy időben történő – feladatának megszervezése:

A 22. modul sajátossága, hogy nyolc héten át – a tanév végén, ugyanazon munkahelyre járnak vissza a diákok nyolc héten át (28. – 35. hét). Ezen időszak alatt a **Munka világa** modulokra biztosított heti 7 óra megoszlása a következő:

- heti 2 óra csoportos mentorálás, amelynek célja az aktuális munkahelyi kihívások megbeszélése, a tapasztalatok közös vonásainak kiemelése és a különbségek és azok okainak azonosítása, az esetlegesen kialakuló konfliktusos helyzetek eredményes megoldásának támogatása;
- heti öt órát a diák a munkahelyen tölt.

Azt az iskola határozza meg, hogy csoportosan történik-e a munkahelyre utazás, vagy eleve a munkahelyen találkozik a pedagógus a diákokkal – ez a csoport sajátosságaitól, a munkahely megközelíthetőségétől, stb. függ. Az egy munkahellyel történő tartósabb kapcsolat célja, hogy a diák beleszólhasson a „munkás életbe”, mit jelent az, ha valakinek munkahelye van. Egyben ez a tartós kapcsolat segíti az előzmény-következmény összefüggések és a felelősségvállalás nélkülözhetetlenségének felismerését is.

A differenciálás és adaptivitás itt úgy jelenhet meg, hogy a munkahelyen belül esetleg több foglalkozásban is tájékozódhat a diák (ha kialakulatlanabb az érdeklődése), de ha már megfogalmazódik egy érdeklődés, akkor az adott foglalkozáshoz kapcsolódó munkatevékenységek minél szélesebb körű megismerésére is lehetősége nyíljon a diáknak. Az ezzel kapcsolatos döntés felelőssége a tanáré, a munkahelyi lehetőségek és a diák szükségleteinek ismeretében.

A JOB SHADOWING TEVÉKENYSÉG RÉSZTVEVŐI

Közvetlen résztvevők:

- a Dobbantó osztály valamennyi tanulója
- a Job Shadowing tevékenységbe bekapcsolódó pedagógus-team
- munkáltatók

Közvetett részvevők:

- az iskola vezetője
- az iskola tantestülete
- szülők
- a kapcsolati háló tagjai

A Dobbantó osztály valamennyi tanulója

A Job Shadowing (munkahelyi megfigyelés) tevékenység a Dobbantó osztály valamennyi tanulóját érinti. Úgy kell meghatározni a szakmacsoportok körét, hogy az konszenzusos döntés eredményeként jöjjön létre a tanulókkal együtt, és minden fiatal számára kínáljon olyan alternatívát, ami számára kedvező – itt is meg kell valósítani a differenciálást.

Ha egy vagy néhány tanuló számára nem tudunk egyértelműen az érdeklődésének megfelelő munkahelyet ajánlani, akkor a meglévő munkahelyeken belül kell olyan munkaköröket találni, ami számukra is érdekes lehet.

A nemzetközi és hazai tapasztalatok egyaránt azt mutatják, hogy a tanulók ezt a típusú tevékenységet könnyen elfogadják, kedvelik és várják, hisz az újszerűség, az iskolából való kimozdulás, az „életből tanulás” vonzó számukra.

A tanulók nem csak passzív résztvevői a folyamatnak, hanem aktív szervezői is lehetnek. Nagyban megkönnyítheti a pedagógus munkáját, ha a fiatalok is aktivizálják magukat, és összegyűjtik a kapcsolatokat, elérhetőséget. Megnő az elköteleződésük, továbbá a kevésbé aktív osztálytársakat is aktivizálni tudja a lelkesedésük. Előfordulhat mégis, hogy egy tanuló határozottan ellenáll a munkahelyi látogatásnak: ekkor ne kényszerítsük őt a részvételre. Jelezzük számára, hogy bepótolható a látogatás, hiszen mindenkinek legalább 6-6 szakmacsoporthoz tartozó munkahelyet kell megnéznie. Ekkor iskolán belül kaphat az igényeinek megfelelő feladatot, munkát. A megfelelő motiváció és ösztönzés mellett, illetve a személyes bevonódás és a kortársak kedvező visszajelzései alapján várhatóan önként csatlakozik majd a csoporthoz.

A Job Shadowing tevékenységbe bekapcsolódó pedagógus-team

A pedagógusok többsége számára a Job Shadowing (munkahelyi megfigyelés) tevékenység merőben más szervezést, előkészítést és munkamegosztást igényel, mint a hagyományos oktató-nevelő tevékenység. Azonban a jó előkészítés megalapozza a sikert. Mindig szem előtt kell tartani, hogy ez nem egy emberre háruló feladat, a kapcsolatokat mozgósítva sokkal könnyebben megoldható.

A pedagógus-team tagjai között – akár temperamentumuk alapján – feloszthatók a feladatok:

1. az előkészítő – személyes találkozást nem igénylő – tárgyalásokat, egyeztetéseket végzi;
2. a munkahelyek látogatását végzi;
3. a fiatalok kísérésében vesz részt;
4. a munkahelyi látogatásokkal párhuzamosan a tanórai foglalkozásokat vezeti.

Mint a team munka, a Job Shadowing (munkahelyi megfigyelés) megszervezése és lebonyolítása is folyamatos kommunikációt, információáramlást, egyeztetést igényel a team-tagok között.

Munkáltatók

Ki kell mondani: sok munkáltató előítéletes a gyakornokokkal, pályakezdőkkel szemben, illetve a munkáltatók többsége nem érdekelt tanulók fogadásában. Azonban a megfelelő személy (vezető) megkeresése, a célzott, pontos információk és az előzetes felkészítés megalapozhatja a Job Shadowing tevékenység sikerét.

Valós, piaci munkáltatók nélkül ez a tevékenység nem valósítható meg, és előre látható, hogy a legnagyobb erőfeszítéseket a munkahelyek felkutatása és megnyerése jelenti. Mint minden direkt megkeresés folyamán, itt is sokat segítenek a kapcsolatok és a munkáltató számára is megfogható „haszon”. Hogy mi lehet ez? Például az, ha a munkáltató szerepel az iskola rendezvényein, weblapján, évkönyvében; elhangzik a neve, mint az iskola támogatója – ezzel is erősítve a társadalmi szerepvállalás fontosságát.

Ez a „reklámfelület” ingyenes megjelenést biztosít a cégnek, így még ha közvetlen haszonnal nem is jár, de közvetett módon előnyökhöz juttathatja.

A munkáltató részéről érintett lehet a cég/szervezet vezetője, HR munkatársa, a középvezető és a maguk szakemberek (szakmunkások, alkalmazottak).

Az iskola vezetője

Az iskola vezetője közvetett módon kapcsolódik a tevékenység szervezésébe. Az üzleti szférában igen nagy jelentősége van annak, ha megfelelő szintű vezetők tárgyalnak egymással megszabva a kereteket, majd ezt követi a részletek tisztázása – ez azonban nem a „csúcsvezetők” feladata.

Ebből adódóan fontos, hogy a szakiskola igazgatója keresse meg elsőként a munkáltatókat – akár személyesen, telefonon vagy írásban. Az ő személye garantálja a téma fontosságát, ezáltal a munkáltatókkal is érzékeltetve kiemelt szerepüket.

Személyes kapcsolataik révén információkat adhat a munkáltatói kör bővítéséhez.

Az iskola tantestülete

Az iskola tantestülete közvetett módon kapcsolódik a tevékenység szervezésébe. Érdekes már az előkészítő tevékenység során tájékoztatni a testületet, hiszen a változások és az újszerű tevékenység elfogadásának alapja a teljes körű tájékoztatás biztosítása.

Ezen túlmenően személyes kapcsolataik révén információkat adhatnak a munkáltatói kör bővítéséhez.

Szülők

A szülők közvetett módon kapcsolódnak a tevékenység szervezésébe. A tantestülethez hasonlóan pontos felvilágosítás szükséges számunka is, hogy megértsék és támogassák az iskolában zajló folyamatokat.

Már az év eleji szülői értekezlet fontos fóruma lehet a tájékoztatásnak, ahol a Dobbantó-team pedagógusai megfogalmazhatják a munkáltatói felkutatáshoz kért segítséget. Így a szülők is saját munkahelyük, személyes kapcsolataik révén információkat adhatnak a munkáltatói kör bővítéséhez.

A kapcsolati háló tagjai

A kapcsolati háló tagjai közvetett módon kapcsolódnak a tevékenység szervezésébe. Ők szintén személyes kapcsolataik révén adhatnak információkat a munkáltatói kör bővítéséhez.

Ide tartozhatnak a következő partnerek:

- fenntartó
- önkormányzat – a foglalkoztatáshoz kapcsolódó iroda
- a település/kerület más oktatási intézményei
- munkaügyi központ
- családsegítő központ

A JOB SHADOWING (MUNKAHELYI MEGFIGYELÉS) TEVÉKENYSÉG FOLYAMATA

A munkamegfigyelés folyamata 3 nagy szakaszra tagolható a pedagógus tevékenységét, feladatait tekintve:

- előkészítés
- lebonyolítás
- feldolgozás

I. Előkészítés

Két területre kell fókuszálni:

- Fogadó munkahelyek feltárása és felkészítése
- Tanulók felkészítése

Az előkészítéshez kapcsolódóan rendkívül fontos hangsúlyozni, hogy a minimum 6 munkahely meglátogatása a tanulók konszenzusos döntése alapján szerveződjön!

Nem elfogadható megoldás az, ha kizárólag az iskolában tanulható szakképesítéseket, szakmacsoportokat figyelik meg a tanulók, és az sem jó megoldás, ha a pedagógus oda viszi a fiatalokat, amit a legkevesebb energia-befektetéssel szervezett meg függetlenül attól, hogy érdeki-e ez a tanulókat vagy sem.

1.) Fogadó munkahelyek feltárása és felkészítése

A Job Shadowing tevékenység sikeressége elsősorban azon a meggyőződésen és motiváción alapszik, hogy a pedagógus elhiszi: meg lehet csinálni ezt a gyakorlatban is!* A gazdasági környezet, a munkaerőpiac hektikus változásai első látásra nem kedveznek ugyan az efféle tevékenységnek, azonban a megfelelő módszerek, kommunikációs eszközök alkalmazása, a munkáltatók pontos tájékoztatása, a közvetett „nyereség” hangsúlyozása, illetve a befektetett energia és erőfeszítések biztosítják az eredményeket.

Ne felejtjük el: nem munkahelyet keresünk a tanulóknak, nem is gyakorlati helyet, hanem olyan terepet, ahol valós munkakörülmények között nézhetik meg, hogy mit csinálnak az egyes szakmák szakemberei munkájuk során!

Az egyik legfontosabb kérdés az előkészítés során, hogy hol vannak olyan munkahelyek, ahová el lehet vinni, ki lehet ajánlani a fiatalokat/tanulókat. A gondolkodás megkönnyítése érdekében segédanyagot** állítottunk össze, ami megkönnyíti a tervezést.

A felkészülési segédlet tartalma:

- 3 munkalap: általánosan, minden Dobbantó-iskola számára használható
- 15 munkalap: település / kerület-specifikus információkat tartalmaz

Tipikus munkahelyek

Összegyűjtöttünk 21 olyan tipikusnak nevezhető munkahelyet, amely általában a kisebb településeken is elérhető. Hozzárendeltük azokat a szakmacsoportokat,

---

* A 2009. június 24-én megrendezett Dobbantó konferencián gyakorlati példát mutatott be a Job Shadowing tevékenység megvalósíthatóságára Bertalan Istvánné Marika, aki Jászapáti a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Mészáros Lőrinc Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium pedagógusa. (<http://www.kir.hu/intezmeny/intreszl.asp?om10kod=201164>)

** A segédanyag a módszertani kézikönyv mellékletében hozzáférhető.

amelyek leginkább jellemzők az adott munkahelyre. Ebből adódóan a legkisebb településen is jó eséllyel legalább 12 szakmacsoportba tartozó szakképesítéssel betölthető munkakör megfigyelhető.

A tipikus munkahelyek listája szabadon bővíthető az adott település / kerület lehetőségeihez mérten. A táblázat további oszlopaiban minden Dobbantó-iskola bejelölheti, hogy a tipikus munkahely elérhető-e az ő településén / kerületében.

Tipikus munkahelyek – Kapcsolódó munkakörök

Ebben a munkalapban az előbb említett 21 tipikus munkahely mellé párosítottuk a jellemző munkaköröket. Természetesen eltérés mutatkozhat az egyes konkrét cégek között: például egy kis élelmiszerüzletben többnyire nincsen targoncavezető, de egy nagyobb áruházban akár a biztonsági őr, ügyfélszolgálati munkatárs, varrónő, pék-cukrász, karbantartó, stb. munkája is megfigyelhető.

Fontos hangsúlyozni, hogy az általunk megjelölt munkakörök nem azonosak a megszerezhető szakképesítések megnevezésével, így a konkrét cégek alkalmazási feltételei eltérőek lehetnek egymástól iskolai végzettség tekintetében.

Területileg illetékes munkaügyi központok

Valamennyi Dobbantó-iskolához kapcsolódóan összegyűjtöttük a területileg illetékes munkaügyi kirendeltségek elérhetőségét.

A munkaügyi központok több szempontból is segíthetik az életpálya-építést, -tervezési tevékenységet, ezért érdemes velük együttműködési megállapodást kötni. A Job Shadowing (munkahelyi megfigyelés) tevékenység előkészítésében is vállalhatnak szerepet oly módon, hogy a velük kapcsolatban álló munkáltatókról alapinformációkat szolgáltatnak az iskolának, továbbá segítséget nyújthatnak a kapcsolatteremtésben az iskola és munkahely között.

Település-specifikus munkahelyek

Ezek a munkalapok – azonos struktúrában – két részből állnak: egyrészt a JS tevékenység előkészítését végző pedagógus összegyűjtheti azokat a konkrét munkahelyeket, cégeket, amelyekkel véleménye szerint érdemes kapcsolatot építeni; ezt beírja a munkalap 3. oszlopába.

Továbbá összegyűjtöttük 20-20 konkrét cég illetőleg linkgyűjteményt tartalmazó oldal elérhetőségét (link vagy cím), ami kiindulást jelenthet az előkészítő munkában.

Folyamatleírás

1.1.) ERŐFORRÁSOK FELTÉRKÉPEZÉSE – A fogadó munkahelyek feltárásával kapcsolatos javaslatok:

- Gondoljuk végig, hogy kikre számíthatunk a munkahelyek feltárása és felkészítése kapcsán.
- Vegyük számba az időtényezőt: Mikor? Mennyi idő alatt? Meddig tart? Mi a határideje?
- Gondoljuk végig a forrásszükségletet: postaköltség, telefonhasználat, utazási költség, fénymásolás, eszközigény...
- Készíthetünk cselekvési tervet, amit az iskola igazgatójának, a szakmai feletteseknek prezentálhatunk (ki – mikor – milyen határidővel – mit csinál – forrásigény)

1.2.) GYŰJTÉS – A fogadó munkahelyek feltárásával kapcsolatos javaslatok:

- Készítsünk listát azokról a munkahelyekről, amelyek a saját kapcsolatrendszerünkön keresztül elérhetőek; minden esetben szerepeljen a listában a munkáltató neve, elérhetősége (cím, telefon, e-mail), felelős vezető neve és a Job Shadowing tevékenység megvalósításában résztvevő munkatárs

neve. Azért kell külön nevesíteni a két személyt, mert gyakran a vezetők csak engedélyeznek, a konkrét megvalósításban már nem vállalnak szerepet.

- A saját kapcsolatrendszerünkön keresztül elérhető munkáltatók jó alapot teremtenek arra, hogy a kezdeti fázisban legyen legalább 1-2 ajánlható munkahelyünk a tanulók számára.
- Ez a lista – amennyiben az adatok pontosak és hiánytalanok – nagy segítségünkre lesz a későbbi évfolyamok esetén is, illetve hivatkozni lehet majd rá. (Például: „Én úgy tudom, hogy a cég vezetője X.Y., valóban őt javasolja felhívnom abban az ügyben, hogy...?). Érdemes a listát elektronikusan vezetni, így könnyebb a módosítások követése, illetve megjegyzés rovat is beilleszthető, ahová a fontosabb információk kerülhetnek. Természetesen a táblázat szabadon formázható, kiegészíthető.

Munkáltató neve	Címe	Telefon	E-mail	Felelős vezető neve	Megvalósításban résztvevő munkatárs neve	Megjegyzés
Kukutyin Bt.	1555 Bp., Őr tér 5.	555-5555	kukutyin@or.hu	Kukutyin Károly	Kovács József	3-szor hívtam, elutasítottak
ZOO Kft.	9999 Klíkk, Tudor u. 9.	999-999	zoo@tudor.hu	Zoó Zoltán	Tóth József	Várnak, de csak szerdai napon

- Bővítsük a listát a Job Shadowing tevékenység közvetlen és közvetett szereplőinek bevonásával: kerüljenek fel az ő javaslataik is.
- A szülőkre különösen számítsunk, hisz minden bizonnyal lesz néhányuknak munkahelye még akkor is, ha körükben esetleg az átlagosnál magasabb a munkanélküliség. A szülők akár régebbi munkahelyüket is ajánlhatják – amennyiben a munkaviszony megszűnésének módja és körülményei ezt lehetővé teszik (például nem haragban váltak el).

1.3.) KAPCSOLATFELVÉTEL – A fogadó munkahelyek feltárásával kapcsolatos javaslatok:

- Az összegyűjtött munkáltatókkal személyesen, telefonon, levélben vagy e-mailben lehetséges a kapcsolatfelvételt indítani.
- A település, kerület sajátosságaitól függően válasszuk meg a módszert: például kistelepülésen nagy eséllyel a személyes megkeresés a leghatékonyabb, míg a fővárosban célszerű a személyes látogatást megelőzően egy „bejelentkező” tájékoztatást küldeni valamelyik csatornán.

Személyes megkeresés:

- Ebben az esetben a pedagógus személyesen látogat el a munkahelyre.
- Előzetes bejelentkezés nélkül nagyon kockázatos, célszerű legalább egy telefonhívásnak megelőzni a látogatást időpont egyeztetés miatt.
- A személyes megkeresés időigényes, de kétségkívül a leghatékonyabb megoldás. Ilyenkor a pedagógus részletes tájékoztatást tud nyújtani a tevékenységről, pontosan megfogalmazhatja a kérést, illetve a munkáltató felteheti tisztázó kérdéseit.
- Kisebb az elutasítás valószínűsége is, hisz szemtől-szemben nem szívesen utasítják el a kéréseket az emberek.

- A személyes találkozókat nem célszerű kerülni, mert a tanulók felkészítéséhez is szükség lesz a személyes benyomásokra, tapasztalatokra, azonban a jó előkészítéssel időt takarítunk meg.

Telefonon keresztüli megkeresés:

- Ebben az esetben a hívás céljától függően eltérhet a telefonhívás funkciója.
- Leginkább célszerű a telefonálást időpont egyeztetésre, a rendelkezésünkre álló adatok pontosítására használni.
- A telefonhívás legyen rövid, lényegre törő, pontos információkat tartalmazzon – érdemes előre átgondolni, nehogy lényeges információk elsikkadjanak.
- A telefonálás alkalmas módszer lehet arra is, hogy egy előzetesen küldött levélre kérdezzünk rá: megérkezett-e, mi a véleménye a leírtakról, elképzelhetőnek tartja-e a munkahelyi látogatást.
- Nem szerencsés telefonon keresztül részletekbe bonyolódni, mert
  - rossz időben telefonálhatunk, ez akár oka lehet egy elutasításnak,
  - a beszélgetőpartner nem az illetékes, így nem adekvát választ kaphatunk,
  - a beszélgetőpartner esetleg nem (pontosan) érti a kérést és emiatt utasít el.

Postai úton küldött levélben történő megkeresés:

- Abban az esetben érdemes levelet küldeni, ha kevés személyes kapcsolaton keresztüli munkahelyet tudunk összegyűjteni.
- A levélnek minden esetben legyen címzettje – név szerint küldjük, erre tudunk majd hivatkozni!
- A levélben előre átgondoltan írhatjuk le a megkeresés lényegét.
- A levél ne legyen hosszabb 1 oldalnál, de mellékletként csatolhatunk információs lapot az iskoláról, a Dobbantó programról, akár a Job Shadowing tevékenységről is.
- A levél végén minden esetben fogalmazzuk meg a kapcsolatfelvétel várható következő időpontját és módját, például: *„Engedje meg, hogy a közeljövőben munkatársam – X.Y. – telefonon megkeresse Önt, hogy válaszoljon felmerülő kérdéseire és megbeszéljék a munkahelyi látogatás részleteit.”*
- A levelet mindig az iskola igazgatója írja alá.
- A levélben küldött megkeresés nyomon követhető, főként, ha ajánlott vagy tértivevényes levélként postázzuk. A beérkező leveleket általában iktatják az egyes munkahelyeken (kivételt képeznek általában a kis magánvállalkozások), ezzel is biztosítva a visszakereshetőséget.
- A postai úton történő levelezés időigényes, így gyors eredménnyel nem jár.

E-mailben történő megkeresés:

- Az e-mail a telefonos megkeresés mellett igen gyors kapcsolatfelvételre ad lehetőséget, közvetlenül a címzethez jut.
- Az e-mail cím kiderítése azonban nem mindig könnyű.
- Az elektronikus levél sok tekintetben hasonlít a postai úton továbbított levélhez, azonban nagyon könnyen

megsemmisíthető, ezért előfordulhat, hogy olvasás után egyszerűen kitörlik.

- Ha az e-mailt használjuk a kapcsolatfelvételre, akkor is hivatalos levelet küldjünk, lehetőleg fejléccel, pontos elérhetőség megadásával.

A kapcsolatfelvételben igen fontos szerepe van/lehet az iskola igazgatójának, hisz nyomatékot, komolyságot sugároz az ő személye. Ezért arra kell törekedni, hogy a cégvezetők megkeresését az iskola igazgatói végezzék. Így – hasonlóan az üzleti tárgyalásokhoz – a vezetői szint egyeztetni a keretfeltételeket, a megvalósítók, pedig a részleteket tisztázzák.

1.4.) KAPCSOLATFELVÉTEL LEHETSÉGES MENETE (ismeretlen munkáltató esetén) – A fogadó munkahelyek feltárásával kapcsolatos javaslatok:

- a) Összeállítjuk a bemutatkozó csomagot a munkáltatónak:
  - levél a konkrét kéréssel,
  - tájékoztató anyag a Dobbantó programról,
  - tájékoztató anyag az iskoláról.
- b) Elküldjük a munkáltató részére (névre szólóan),
- c) A levél várható megérkezését követően 1 héten belül telefonálunk és személyes találkozót kérünk, hogy 10 percben elmondhassuk közvetlenül is a kérést és válaszoljunk a felmerülő kérdéseire
  - A telefonálásra hagyjunk kellő időt.
  - Készüljünk fel arra, hogy pontosan mit fogunk mondani.
  - Név szerint kérjük levelünk címzettjét.
  - Mondjuk el, hogy küldtünk számára egy levelet, amelyben... – egy mondatban fogalmazzuk meg a lényegét.
  - Kérdezzük meg, hogy megkapta-e?
  - Ha nem, akkor röviden fogalmazzuk meg mit írtunk – akár a levél másolata mellénk is lehet készítve, segítséget jelenthet.
  - Ha megkapta (vagy tájékoztattuk, hogy mit írtunk), akkor kérdezzük meg, hogy mikor volna alkalmas számára egy személyes találkozó, ahol 10 percben összefoglalnánk a kérés lényegét és megbeszelnénk a továbbiakat.
  - Ha ő nem ér rá, tudna-e ajánlani olyan munkatársat, akit kereshetünk.
  - Hangsúlyozzuk, hogy ez számára semmilyen elköteleződéssel nem jár és nincsen anyagi vonzata.
  - Törekedjünk a személyes találkozóra!
  - Ha alkalmas számára a találkozó, akkor egyeztessünk időpontot: gondoljuk át előre, hogy számunkra mi volna kedvező, ezt javasolhatjuk számára is a választás lehetőségét meghagyva.
  - Elkérhetjük az e-mail címét (ha addig nem tudtuk).
  - Köszönjük meg a beszélgetést és azt, hogy időt szánt ránk.
- d) A telefonálás után egy köszönő és megerősítő e-mailt küldhetünk, ebben a saját elérhetőségeink is legyenek benne.
- e) A megbeszélte időpontban menjünk el a munkáltatóhoz.

1.5.) A MUNKÁLTATÓK MEGGYŐZÉSE – A fogadó munkahelyek feltárásával kapcsolatos javaslatok:

- A személyes találkozás alkalmával kell megnyernünk a munkáltatókat arra, hogy biztosítsák a „gyakorlati terepet” a munkamegfigyeléshez.
- Úgy tervezzük a mondanivalónkat, hogy 10-15 percben is elmondható legyen.

- Érdemes elvinni újra a Dobbantó programról szóló tájékoztatónkat, esetleg egy olyan írásos összefoglalót, amit a munkáltatónál hagyhatunk.
- Vigyünk magunkkal névjegykártyát, ennek hiányában legyen rajta elérhetőségünk a tájékoztatókon.
- Az alábbi információkat célszerű elmondani:
  - Mi az a Dobbantó program? Mi a célja?
  - Mit tanulnak az 1 év alatt a tanulók, ehhez hogyan kapcsolódik a Job Shadowing tevékenység?
  - Mi a Job Shadowing tevékenység tartalma, lényege?
A Job Shadowing lehetőséget teremt arra, hogy a fiatalok/tanulók valós munkakörnyezetben szerezhessenek benyomásokat egy-egy pályaterületről, foglalkozásról úgy, hogy az adott szakembert „árnyékként követve” megismerik a legfontosabb tevékenységeket, eszközöket, munkamódokat, munkakörnyezetet, a munkavégzéshez kapcsolódó alapvető szabályokat és további jellemzőket.
A Job Shadowing (munkahelyi megfigyelés) során a fiatalok/tanulók nem kapcsolódnak be a munkavégzésbe, hanem előre megbeszélte, felosztott megfigyelési szempontok alapján „elemzik a munkakört”.
A tanév alatt legalább 6, legfeljebb 12 munkahelyet látogatnak meg. Egy-egy munkahelyen 2-3 órát töltenek el, megfigyelve a munkát és a különböző munkaköröket. A tanulók kísérőkkel együtt mennek a munkahelyekre.
  - Ezzel összefüggésben mit kérünk a munkáltatótól?
Együttműködést várunk abban, hogy a tanulók megfigyelhessék az itt folyó munkát.
- A munkáltatók számára meg kell fogalmaznunk azokat az érveket, amelyek számukra is vonzóvá, illetve támogathatóvá teheti a tevékenységet. Ilyen érvek lehetnek:
  - A Job Shadowing tevékenység nem kerül semmilyen költségbe a munkáltatónak – sem közvetlenül, sem közvetetten.
  - Egyszeri látogatásról van szó, ami kb. 2-3 órát vesz igénybe.
  - A munkatársak nem esnek ki a munkából, hisz éppen az a cél, hogy valós munkavégzés közben figyeljék meg a tanulók a szakembereket.
  - Közvetlen anyagi haszonnal nem jár ugyan, de ha a munkáltató is hozzájárul, akkor például:
    - az iskola szerepelteti a cég nevét az évkönyvben, mint támogató,
    - az iskola rendezvényein megjeleníti a céget, mint támogató,
    - az iskola tanulói önkéntes munkát, társadalmi munkát, nyári munkát vállalhatnak a munkáltatónál (például kerti munka, takarítás, hostess feladatok),
    - a falunapon, rendezvényen, fesztiválon, kiállításon a munkáltató számíthat az iskola segítségére.
- Ne akarjuk minden áron a helyszínen döntésre bírni a munkáltatót. Tájékoztassuk és hagyjuk meg annak a lehetőségét, hogy újra átgondolja a tanulók fogadását.
- Kérdezzük meg, hogy mikor hívhatjuk a döntés miatt.

1.6.) A FOGADÓ MUNKAHELYEK FELKÉSZÍTÉSÉVEL KAPCSOLATOS JAVASLATOK

- Amennyiben kedvező döntés született és fogadják a tanulókat, akkor érdemes tisztázni azt, hogy a látogatás részleteit kivel lehet majd egyeztetni (általában a vezető delegálja ezt a feladatot).
- Amennyiben mód van rá (és különböző személyekről van szó) a szervező pedagógus és a kísérő együtt beszéljék meg a látogatás részleteit.
- A megbeszélés terjedjen ki a következő témákra:
  - Hány tanulót tudnak egy időben fogadni?
  - Melyek azok a munkakörök, szakmák, amiket itt meg lehet nézni?
  - Kinek lehet majd kérdéseket feltenni a látogatás során?
  - A nap melyik szakában érdemes és nem érdemes látogatásra jönni?
  - Vannak-e fokozottan balesetveszélyes munkafázisok?
  - Megoldható-e, hogy a munkahelyen belül több munkakört megnézzenek a fiatalok?
  - Tudnak-e belső kísérőt biztosítani?
- Tájékoztassuk a munkáltató részéről kijelölt munkatársat a Dobbantó osztály tanulóiról; legyünk őszinték, de ne a negatívumokat emeljük ki, hanem a fiatalok értékeit.
- Tisztázzuk, hogy a látogatás előtti napon kit hívhatunk az utolsó megerősítés miatt, illetve ekkor még feltehetjük esetleg elmaradt kérdéseinket.
- Tekintve, hogy a munkáltató és az iskola között semmiféle tartós jogviszony nem keletkezik, így szerződéskötésre nincs szükség. Azonban egy együttműködési megállapodás megkötése elképzelhető, ami egyrészt hosszú távú kapcsolatot is megalapozhat; formalizálttá, ezáltal nyomatékosabbá teszi a két intézmény együttműködését, illetve megfogalmazhatók mindkét fél vállalásai. Akár ünnepélyes keretek között is történhet a megállapodás aláírása – esetleg több munkáltatóval egyidőben. A ceremónián részt vehetnek a település/kerület oktatási vezetői, kamarák, munkaügyi központ képviselői.
- A pedagógusnak abban az esetben is meg kell látogatnia a munkahelyet és egyeztetni a látogatás részleteit, ha azt ajánlották számára és nem kellett meggyőzni a vezetőt az ügy fontosságáról.

2.) Tanulók felkészítése

A tanév elején az osztály foglalkozik a szakmacsoportok megismerésével, ráhangolódnak a pályaismereti témára, illetve kialakítják az egyéni érdeklődés függvényében azt, hogy mely szakmacsoportokkal szeretnének megismerkedni a tanév során.

A pedagógusnak ekkorra már célszerű egy-két munkahely hozzájárulásával rendelkezni, így a munka gördülékenyen folyhat. Ha a pedagógus olyan munkahellyel állapodott meg a látogatás tekintetében, ami a tanulók által meghatározott szakmacsoportok között nem szerepel, akkor ezt nyugodtan kommunikálhatja a fiatalok felé, jelezve, hogy próbát tesznek, illetve tehetnek ezen a munkahelyen. Ezen kívül aktivitásra biztathatja a diákokat a tekintetben, hogy gondolják végig a családot, rokonokat, ismerősöket, barátok szüleit – talán éppen ők tudnak majd munkahelyet ajánlani a látogatáshoz.

Ne féljünk bevinni a tanulókat a szervezési, előkészítő feladatokba. A tanév második felében már önállóan is végezhetnek részfeladatokat, például a menetrend áttanulmányozása, útvonalterv készítése az iskolából a munkahelyre, utazási idő kiszámítása.

A tanulókat minden esetben általános és speciális felkészítésben kell részesíteni a Job Shadowing (munkahelyi megfigyelés) tevékenység megkezdése előtt.

Az általános felkészítés részei:

- beszélgetés a szakmacsoportról (a modulokban ajánlott feladatok),
- előzetes tudás összegyűjtése,
- gyülekező időpontja, helyszíne,
- utazás szabályai, utcai viselkedés,
- viselkedés a munkahelyen.

Speciális felkészítés

- Beszélgetés a konkrét munkahelyről (neve, tevékenysége, elhelyezkedése).
- Tájékoztató az előzetes megbeszélésen szerzett tapasztalatokról.
- A megfigyelési szempontok kiosztása.

A tanulók aktívan részt vehetnek a szakmacsoportok és munkahelyekről való információ gyűjtésében:

- Könyvtárlátogatás,
- internet böngészés,
- cég weblapjának megtekintése,
- interjú egy ott dolgozó ismerőssel, majd kiselőadás (erre akkor kerülhet sor, ha az adott tanuló ajánlotta a munkahelyet látogatásra).

Az előkészítés során figyelmet kell fordítani azokra a tanulókra is, akik nem vesznek részt az adott munkamegfigyelésben. Már az előkészítés során pontosan meg kell határozni, hogy ők mivel foglalkoznak majd bent az iskolában.

A tanulók felkészítése a helyi tanulásszervezéstől függően történhet

- a látogatást megelőző héten
- a látogatást megelőző napon
- a látogatást megelőző reggelen az iskolában
- a látogatást megelőző reggelen a munkahelyen (ezt előzetesen egyeztetni szükséges)

II. Lebonyolítás

Maga a Job Shadowing (munkahelyi megfigyelés) tevékenység lebonyolítása nem okozhat gondot a pedagógusok számára, hiszen jellegében hasonló tevékenységeket szerveznek és végeznek: például múzeumlátogatás vagy más intézmény meglátogatása során.

1.) Találkozó

- történhet az iskolában, közlekedési csomópontban, de akár a munkahely bejárata előtt is – a környezeti feltételek és az osztály összetétele határozza meg,
- ne beszéljünk meg találkozót a munkahelyen belülről, erre még azokat a tanulókat is kérjük meg, akik esetleg ismerősek az adott helyen,
- minden esetben konkrét találkozási időtartamot célszerű meghatározni (például 8 és negyed 9 között),

- előre tisztázni kell, hogy az indulás pontosan történik, a későket nem várják meg (egy valós munkahelyről sem lehet késni).

2.) Kísérők

- a csoportot legalább 1 fő kísérje, ha megoldható inkább több
- az előzetes egyeztetés során kérdezzük meg, hogy lesz-e belső kísérőnk; ha igen, úgy könnyebb dolgunk lesz, illetve akár csoportbontásban is szemlélődhetnek a fiatalok
- kivételes esetben – több tényező figyelembevételével – a tanév második szakaszában akár kísérő nélkül, önállóan is elmehetnek a tanulók (18 év fölött); erre akkor adjunk inkább lehetőséget, ha a munkahelyen biztosított a belső kísérés és bizonyították a fiatalok a rátermettséget
- 18 év alatti tanulókat ne engedjünk önállóan munkahelyre, még belső kísérővel sem
- az a hátránya annak, ha a pedagógus nem megy a tanulókkal, hogy nem szerez saját élményt és benyomásokat a munkahelyről, így a téma feldolgozásakor csak a fiatalok beszámolóira hagyatkozhat

3.) Megfigyelési szempontok

- A módszertani kézikönyv mellékletében található azok a megfigyelési szempontok, feladatlapok és kérdések, amelyek jól alkalmazhatók a munkahelyi megfigyelésben.
- A mellékletben található munkalapok (1.-5.) mindegyike más-más szempontot helyez előtérbe (tevékenység, anyagok, munkatársi kapcsolatok, környezeti jellemzők stb.).
- A megfigyelési szempontok többféleképpen alkalmazhatók:
  - Minden tanuló kap 1-2 eltérő szempontot: ez azt jelenti, hogy ugyanazon munkahelyen a tanulók más-más tevékenységet, munkahelyi folyamatot figyelnek meg, és az összefoglalásnál, feldolgozásnál egységesítik a tapasztaltakat.
  - Minden tanuló önállóan kap szempontokat, de azok ismétlődnek: ez azt jelenti, hogy két-három diák ugyanazt figyeli meg, ezzel elősegíthető a pontos felidézés, fontos, hogy ebben a variációban nem csoportos megfigyelés folyik, mindenki egyedül szemlélődik.
  - Kisebb csoportok kapják a szempontokat: ez az előzőtől annyiban tér el, hogy csoportosan végzik a megfigyelést, és az egyes csoportok eltérő szempontokat néznek.
  - Minden tanuló ugyanazt figyeli: ez is egyéni megfigyelés, de a teljes osztály (vagy csoport) megegyező dolgot figyel.
- A feladatlapok szétbonthatóak, illetve igény szerint változtathatóak, kiegészíthetőek.
- Még a tanulók felkészítésének szakaszában kapja meg mindenki az aktuális szempontjait, így feltehetőek a kérdések és nem a munkahelyen szembesülnek azzal, hogy nem érhető számukra a feladat.
- A diákok egyéni képességeitől függően eltérhet a megfigyelés eredményeinek rögzítése: lesz, aki fejben tartja a látottakat, lehet előre gyártott feladatlapra vagy erre a célra rendszeresített kis méretű füzetbe jegyzetelni.
- A megfigyelés közben a pedagógus figyeli a tanulókat, elakadás, tanácstalanság észlelésekor azonnal a tanuló segítségére van.

4.) Utazás

- A munkahelyek kiválasztásakor célszerű arra törekedni, hogy a közvetlen környezetben, a településen, a területben lévő munkáltatókat célozzák meg.
- Úgy praktikus szervezni a látogatást, hogy a közös találkozási ponttól legfeljebb egy órai utazásra legyen a helyszín.
- Megoldható a hosszabb utazás is, de az vélhetően költségesebb, illetve a teljes napot elfoglalhatja.
- Az utazás költségeit célszerű költségként betervezni a Dobbantó osztály költségvetésébe.
- A menetrend egyeztetése, az utazási idő kiszámítása, az átszállások és az útvonal megtervezése kiváló feladat a tanulók számára.
- Amennyiben szükséges, ne csak első alkalommal beszéljünk a közlekedési eszközökön való csoportos utazás szabályairól.

5.) Megérkezés a munkahelyre

- Ez a téma csak azért kerül szóba, mert a megérkezéskor a tanulók készülhetnek egy rövid beszéddel, megköszönhetik a lehetőséget, illetve maguk készítette ajándékkal is kedveskedhetnek a munkáltatónak.
- Minden esetben a megbeszélte időpont előtt 3-5 perccel érkezzünk meg!
- Ha túl korán érünk a munkahelyre, akkor várjunk a bejárat előtt.
- Az érkezés jó alkalmat ad arra, hogy a köszönés, köszöntés formáit megfigyeljék a fiatalok.

6.) Job Shadowing tevékenység

- a Job Shadowing (munkahelyi megfigyelés) nem munkavégzés, a tanulóknak nem kell és nem is szabad dolgozniuk a munkahelyen,
- a tevékenységük kizárólag megfigyelésre és beszélgetésre irányulhat.

III. Feldolgozás

- A munkahelyi megfigyelés nem maradhat feldolgozás nélkül.
- A feldolgozásra legalább 2 órát szánjunk.
- Rövid beszélgetést folytathatunk a munkahelyen is – ha erre megfelelő termet bocsátanak rendelkezésünkre.
- A feldolgozás az alábbi kérdéseket (is) érintse:
  - Milyen élményeket szereztek? Mi tetszett?
  - Mit figyeltetek meg?
  - Mi a véleményetek a látogatás után a szakmacsoportról?
  - Még mire lennétek kíváncsiak a szakmacsoporttal kapcsolatban?
  - Ki dolgozna szívesen ilyen vagy ehhez hasonló területen?
- Célszerű minden szakmacsoport megfigyelése után összefoglalásként egy közös vagy csoportos munkát (például plakát) készíteni.
- Azok a tanulók, akik szívesen dolgoznának az adott szakmacsoporthoz kapcsolódó foglalkozások egyikében, a portfóliójukba is készítsenek rövid fogalmazást, rajzot, alkotást.

MELLÉKLETEK

A mellékletben megtalálható:

- a 21 szakmacsoport felsorolása a hozzájuk tartozó szakképesítésekkel
- tipikus munkahelyek listája a hozzájuk kapcsolható tipikus szakmacsoportokkal
- tipikus munkahelyek és a hozzájuk kapcsolódó munkakörök listája
- területileg illetékes munkaügyi központok jegyzéke
- település-specifikus munkahelyek
- Job shadowing (munkahelyi megfigyelés) munkalapok

A 21 szakmacsoport a hozzájuk tartozó szakképesítésekkel:

EGYÉB SZOLGÁLTATÁSOK szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés	Szakképesítés	Specializáció/ Elágazás a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik	Ráépülés szakma után további tanulással szerezhető meg
Biztonságszervező II.	Biztonságszervező I.		
Biztonságtechnika-kezelő	Biztonságtechnikai szerelő, kezelő		
Elektronikus vagyonvédelmi rendszer-szerelő			
Mechanikus vagyonvédelmi rendszer-szerelő			
Büntetés-végrehajtási felügyelő II.	Büntetés-végrehajtási felügyelő I.		Büntetés-végrehajtási főfelügyelő
	Érdekérvényesítő (lobbi) szakreferens		
	Fodrász		
Grafológus szakasszisztens	Grafológus		
Alapfokú katonai vezetőhelyettes I.	Honvéd tiszthelyettes I. (az ágazat megjelölésével)		
Alapfokú katonai vezetőhelyettes II.	Honvéd tiszthelyettes II. (az ágazat megjelölésével)		
	Honvéd zászlós (az ágazat megjelölésével)		
	Ingtatlanközvetítő		Ingtatlanvagyon-értékelő és -közvetítő
	Ipari üvegműves		
	Kéz- és lábápoló, műkörömépítő		
	Kozmetikus		
	Közterületfelügyelő		
Településtudományi szippantógépkészítő	Köztisztasági munkagép- és járműkezelő		
	Magánnyomozó		
	Munkaelemző		
	Munkavédelmi technikus		
Munkaügyi felügyelő asszisztens	Munkaügyi, munkavédelmi felügyelő		
Díjbeszedő-leolvasó	Parkolóőr		
	Polgári védelmi előadó		Katasztrófavédelmi és polgári védelmi főelőadó
	Rendészeti szervező	Határrendész-szervező	
		Katasztrófavédelmi – polgári védelmi szervező	
		Rendőrszervező	
		Tűzoltószervező	
Kormányőr	Rendőrk	Határrendészeti-rendőr	Kutyavezető – rendőr
Objektumőr-kísérő		Közrendvédelmi-rendőr	
	Sportszerjavító		
	Szabványügyi menedzser		
Takarítógép-kezelő	Takarító		
	Társasházkezelő		Ingtatlankezelő
Temetkezési asszisztens	Temetkezési szolgáltató		
Temetői munkás			
	Tűzoltó		Tűzoltó technikus
	Tűzvédelmi előadó		Tűzvédelmi főelőadó
	Üvegcsiszoló		

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

ELEKTROTECHNIKA-ELEKTRONIKA

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés	Szakképesítés	Specializáció a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik	Ráépülés szakma után további tanulással szerezhető meg
PLC programozó	Automatikai műszerész		Automatikai technikus
	Elektrolakatos és villamossági szerelő		
	Elektromechanikai műszerész		
	Elektromos gép- és készülékszerelő		
Szórakoztatóelektronikai műszerész	Elektronikai műszerész		
	Elektronikai technikus		
	Erősáramú elektrotechnikus		
Háztartásigép-szerelő	Kereskedelmi, háztartási és vendéglátóipari gépszerelő		
Kereskedelmi és vendéglátóipari gépszerelő			
Varrógépműszerész	Kötő- és varrógép műszerész		
	Másoló- és irodagép műszerész		
Mechatronikai szerelő	Mechatronikai műszerész		Mechatronikai technikus
	Órás		
Orvostechikai elektroműszerész	Orvosi elektronikai technikus		
Távközlési kábelszerelő	Távközlési és informatikai hálózatszerelő		
Antenna szerelő	Távközlési műszerész		
Távközlési üzemeltető	Távközlési technikus	Beszédátviteli rendszer-technikus	
		Elektronikus hozzáférési és magánhálózati rendszer-technikus	
		Elektronikus műorközlő és tartalomátviteli rendszer-technikus	
		Gerinchálózati rendszer-technikus	
Villamos-távvezeték építő, szerelő, karbantartó	Villamoshálózat-szerelő, - üzemeltető		
	Villanyszerelő		Érintésvédelmi szabványossági felülvizsgáló
			Erősáramú berendezések felülvizsgálója
			FAM szerelő (a feszültség megjelölésével)
			Kábelszerelő (feszültség szint megjelölésével)
			Robbanásbiztos berendezés kezelője
			Szakszolgálati FAM szerelő
			Villamos gép és -készülék üzemeltető
			Villamos hálózat és alállomás üzemeltető
			Villamos hálózatszerelő
			Villámvédelmi felülvizsgáló

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

ÉLELMISZERIPAR

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés	Szakképesítés	Specializáció/ Elágazás a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik	Ráépülés szakma után további tanulással szerezhető meg
Pincemunkás	Borász		Sommelier (borpincér) Vincellér ⁵
Cukorkagyártó	Édesipari termékgyártó		
Csokoládétermék-gyártó			
Kávé- és pótkávégyártó			
Keksz- és ostyagyártó			
	Élelmiszeripari technikus	Bor- és pezsgőgyártó technikus	
		Cukoripari technikus	
		Dohányipari technikus	
		Édesipari technikus	
		Élelmiszer-higiénikus	
		Erjedés- és üdítőitalipari technikus	
		Hús- és baromfiipari technikus	
		Malom- és keveréktakarmány-ipari technikus	
		Sütő- és cukrászipari technikus	
	Tartósítóiipari technikus		
	Tejipari technikus		
Ecetgyártó	Erjedés- és üdítőital- ipari termékgyártó		
Élesztőgyártó			
Gyümölcspálinka-gyártó			
Keményítőgyártó			
Sörgyártó			
Szesz- és szeszesitalgyártó			
Szikkvízgyártó			
Üdítőital- és ásványvízgyártó			
Baromfifeldolgozó	Húsipari termékgyártó		
Bélfeldolgozó			
Bolti hentes			
Csontozó munkás			
Halfeldolgozó			
Szárazáru készítő			
Vágóhídi munkás			
Keveréktakarmány-gyártó	Molnár		
Gyorspékségi sütő és eladó	Pék		
Sütőiipari munkás			
Szárasztéztagyártó			
Mézeskalács-készítő	Pék-cukrász		
Gyümölcsfeldolgozó	Tartósítóiipari termékgyártó		
Hűtőiipari munkás			
Konzervgyártó			
Növényolajgyártó			
Olajútó			
Savanyító			
Zöldségfeldolgozó			
Elsődleges tejkezelő	Tejtermékgyártó		
Friss és tartós tejtermékek gyártója			
Sajtkészítő			
	Vágóállat-minősítő	Juhminősítő	
		Sertésminősítő	
		Szarvasmarhaminősítő	

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

ÉPÍTÉSZET

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés <i>ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés</i>	Szakképesítés	Specializáció/ Elágazás <i>a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik</i>	Ráépülés <i>szakma után további tanulással szerezhető meg</i>
Állványozó	Ács, állványozó		
Árnyékolástechnikai szerelő	Belsőépítési szerkezet- és burkolatszerelő		
Szárazépítő			
	Betonelemgyártó		
Hidegburkoló	Burkoló		
Melegburkoló			
Parkettás			
	Csővezetéképítő		
Építési műszaki ellenőr II.	Építési műszaki ellenőr I.		
Darukötöző	Építményszerkezet-szerelő		
Hő- és hangszigetelő	Építményszigetelő		
Vízszigetelő			
Zsaluzóács	Építményszaluzat-szerelő		
Emelőgépkezelő	Építő- és anyagmozgató gép kezelője	Könnyűgépkezelő	
Energiaátalakító-berendezés kezelője			
Építési anyagelőkészítő gép kezelője		Nehézgépkezelő	
Földmunkagép-kezelő			
Targoncavezető			
Útépítőgép-kezelő			
	Építőanyag-ipari technikus		Építőanyagipari minőségellenőr
	Épület- és építménybádogos		
Mázoló, lakkozó	Festő, mázó és tapétázó		Műemléki díszítő, festő
Plakátragasztó			
Szobafestő			
Tapétázó			
Kerámiaipari gépkezelő	Finomkerámia gyártó gép kezelője		
	Ingyanfenntartó, karbantartó		Sportterem- és sportlétesítmény-üzemeltető
	Ipari alpinista		
Cserépkályha-készítő	Kályhás		
Kandallóépítő			
	Kemencekezelő, -égető		
	Korrózióvédelmi technikus		
Kőfaragó, épületszobrász	Kőfaragó, mőkő és épületszobrász		Műemléki díszítőszobrász
Műkőkészítő			
Sírkőkészítő			
Beton- és vasbetonkészítő	Kőműves		Műemléki helyreállító
Építési kisgépkezelő			
Építményvakoló kőműves			
Épületfalazó kőműves			
Gépi vakoló			
	Magasépítő technikus		
	Mélyépítő technikus		
	Mész- és cementterméket gyártó gép kezelője		
Nádtetőkészítő	Tetőfedő		
	Úszómunkagép-kezelő		
Képkeretező	Üveges és képkeretező		
Üvegfüvő	Üveggyártó		
Üvegipari gépkezelő			
Víziközmű-építő	Vízépítő technikus		Vízépítési bűvár
	Vízűfűró		

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begyűjtésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

EGÉSZSÉGÜGY

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés <i>ebből</i> <i>továbbtanulással</i> <i>megszerezhető a</i> <i>szakképesítés</i>	Szakképesítés	Specializáció <i>a szakképesítés</i> <i>megszerezése közben</i> <i>dönteni kell, hogy melyik</i>	Ráépülés <i>szakma után további</i> <i>tanulással szerezhető meg</i>
	Ápoló		Diabetológiai szakápoló
			Epidemiológiai szakápoló
			Felnőtt anaeszteziológiai és intenzív szakápoló
			Foglalkozásegészségügyi szakápoló
			Geriatriai szakápoló
			Hospice szakápoló
			Körzeti közösségi szakápoló
			Légzőszervi szakápoló
			Nefrológiai szakápoló
			Onkológiai szakápoló
			Pszichiátriai szakápoló
		Sürgősségi szakápoló	
	Ápolási asszisztens		
	Csecsemő- és gyermekápoló		Gyermek anaeszteziológiai és intenzív szakápoló
	Diagnosztikai technológus	Képi diagnosztikai és intervenciósszisztens	
		Orvosdiagnosztikai laboratóriumi technológus	
	Egészségügyi asszisztens	Általános asszisztens	Audiológiai szakasszisztens
			EEG szakasszisztens
			Egészségügyi operátor
			Fizioterápiás szakasszisztens
			Hallásakusztikus
		Fogászati asszisztens	Klinikai fogászati higiénikus
		Gyógyszertári asszisztens	Gyógyszerkiadó szakasszisztens
	Egészségügyi gyakorlatvezető		
	Egészségügyi kártevőirtó-fertőtlenítő	Egészségőr-fertőtlenítő	Egészségügyi gázmester
		Egészségügyi kártevőirtó szakmunkás	
		Fertőtlenítő sterilizáló	
	Egészségügyi menedzser		
Fűlilleszték-készítő	Fogtechnikus és fűlilleszték-készítő		
	Gyógyászati segédeszköz-forgalmazó		
	Kórszövettani, szövettani szakasszisztens	Citológiai szakasszisztens	
		Elektronmikroszkópos szakasszisztens	
		Hisztokémiai, immunhisztokémiai szakasszisztens	
	Masszőr	Gyógymasszőr	
		Sportmasszőr	
Betegkísérő	Mentőápoló		
Gipszmester	Műtéti asszisztens	Boncmester	Endoszkópos szakasszisztens
Műtőssegéd		Műtőtechnikus	Műtéti szakasszisztens
Egészségügyi laboráns	Orvosi laboratóriumi technikai asszisztens		Hematológiai, transzfúziológiai szakasszisztens
			Humángenetikai szakasszisztens
			Kémiai laboratóriumi szakasszisztens
	Radiográfus		CT, MRI szakasszisztens
			Intervenciósszakasszisztens

			Nukleáris medicina szakasszisztens
			Sugárterápiás szakasszisztens
			Szonográfus szakasszisztens
Gyógyfoglalkoztató	Rehabilitációs tevékenység terapeuta		Gyógyújszás foglalkoztató

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

FAIPAR

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés	Szakképesítés	Specializáció/ Elágazás a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik	Ráépülés szakma után további tanulással szerezhető meg
Asztalosipari szerelő	Bútorasztalos		Műbútorasztalos
Fa- és bútorigipari gépkezelő			
Faesztergályos			
Fatermékgyártó			
Famegmunkáló	Épületasztalos		
Fűrészipari gépkezelő			
	Fa- és bútorigipari technikus	Bútorigipari technikus	
		Fafeldolgozó technikus	
	Kádár, bognár	Bognár	
		Kádár	
Bútorkárpitos	Kárpitos		Járműkárpitos

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

GÉPÉSZET

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés ebből továbbtanulással megszerzhető a szakképesítés	Szakképesítés	Specializáció a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik	Ráépülés szakma után további tanulással szerezhető meg
	Atomerőművi gépész		
	Atomerőművi karbantartó		
	Bányaiipari technikus	Geológiai technikus	
		Külszíni bányaiipari technikus	
		Mélyművelési bányaiipari technikus	
Bányászati szállítóberendezés kezelője	Bányászati gépkezelő		
Szilárdásvány-kitermelőgép kezelője			
	CNC-forgácsoló		
Cukoripari gépkezelő	Élelmiszeripari gépsor- és rendszerüzemeltető		
Csomagológép-kezelő			
Dohánytermékgyártási gépkezelő			
Élelmiszeripari gépkezelő			
Élelmiszeripari készülék kezelője			
Növényolaj-gyártógép kezelője			
Palackozógép-kezelő			
	Energetikai operátor		
	Energetikus	Létesítményi energetikus	
		Megújuló energiaforrás energetikus	
Cső-távvezeték üzemeltető (olaj, gáz)	Energiatermelő és -hasznosító technikus	Fluidumkitermelő technikus	
Fluidumkitermelő		Gázipari technikus	
Mélyfúró		Megújulóenergia-gazdálkodási technikus	
		Mélyfúró technikus	
Emelőgép-ügyintéző	Építő- és anyagmozgató-gépész technikus		
	Építő- és szállítógép-szerelő		
	Épületgépész technikus		
Duguláselhárító	Épületgépészeti csőhálózat- és berendezés-szerelő	Energiahasznosító berendezés szerelője	
Karbantartó, csőszerelő		Gázfogyasztóberendezés- és csőhálózat-szerelő	
Műanyagcső-szerelő		Központifűtés- és csőhálózat-szerelő	
Tűzvédelmi eszköz- és rendszerszerelő, karbantartó		Vízvezeték- és vízkészülék-szerelő	
Épületmechanikai szerelő	Épületlakatos		
Erdészeti felkészítőgép kezelője	Erdőgazdasági gépkezelő		
Erdészeti kötélpálya kezelője			
Erdészeti közelítőgép kezelője			
Erdészeti rakodógép kezelője			
Többfunkciós fakitermelőgép kezelője			
	Erőművi kazángépész		
	Erőművi turbinagépész		
	Fegyverműszerész		Vadászpuska műves
	Felvonó- és mozgólépcső-ellenőr	Felvonóellenőr	
		Mozgólépcső ellenőr	

Felvonó karbantartó-szerelő	Felvonószerelő		
Mozgólépcső karbantartó-szerelő			
Személyszállító gép üzemeltetője			
Szórakoztatóipari berendezés-üzemeltető			
Darabológép-kezelő	Fémipari megmunkálógépsor és berendezés-üzemeltető		
Fémipari megmunkálógép-kezelő			
Fémnyomó			
Fémtömegcikkgyártó			
	Finommechanikai gépkarbantartó, gépbeállító		
Mérlegműszerész	Finommechanikai műszerész		
Orvosi műszerész			
	Gáz- és tüzeléstechnikai műszerész		
	Gépgyártástechnológiai technikus		
Finomgyártósori gépkezelő, gépszerelő	Gépgyártósori gépkezelő, gépszerelő	Autógyártó	
Gépi felületelőkészítő és-tisztító		Háztartási gépgyártó	
Gyártósori munkás			
Iparitermék-bontó			
Kézigépes megmunkáló	Gépi forgácsoló		
Esztergályos			
Fogazó			
Fűrészipari szerszámélező			
Kőszőrűs			
Marós			
	Gépipari minőségellenőr		
Gépbeállító	Géplakatos		
Bevontelektrodás hegesztő	Hegesztő		
Egyéb eljárás szerinti hegesztő			
Fogyóelektrodás hegesztő			
Gázhegesztő			
Hegesztő-vágó gép kezelője			
Volframelektrodás hegesztő			
	Hőtechnikai berendezéskezelő		
Ipari olaj- és gáztüzelő-berendezés kezelője	Hőtechnikai berendezéskezelő	Hőközpont és -hálózatkezelő	
Kisteljesítményű kazán fűtője (max. 2 tonna)		Hűtéstechnikai berendezéskezelő	
Kompresszorkezelő		Kazángépész (12 tonna felett)	
	Kazánkezelő (2-12 tonna között)		
	Hűtő- és klímaberendezés-szerelő, karbantartó		
	Ipari anyagvizsgáló	Akusztikus emissziós anyagvizsgáló	
		Folyadékbehatolási anyagvizsgáló	
		Mágnesezhető poros anyagvizsgáló	
		Örvényáramos anyagvizsgáló	
		Radiográfiai anyagvizsgáló	
		Rezgésemelő anyagvizsgáló	
		Roncsolási anyagvizsgáló	
		Szemrevételezéses anyagvizsgáló	
		Tömörítési anyagvizsgáló	
		Ultraszónusos anyagvizsgáló	

	Ipari nemesfém-megmunkáló		
Kéményseprő	Kéményvizsgáló		
Gépi gravírozó	Késes, kőszőrűs, kulcsmásoló		
Kulcsmásoló			
Fémhulladék-előkészítő	Kohászati anyagelőkészítő		
Színesfémkohászati gépkezelő	Kohászati gépkezelő		
Vaskohászati gépkezelő			
Festőberendezés kezelője	Korrózió elleni védőbevonat készítője		
Galvanizáló			
Szervesbevonat-készítő			
Tűzihorganyzó			
	Külszíni bányász	Kőbányász, ásványelőkészítő	
		Külfejtéses bányaművelő	
Kéményszerelő	Légtechnikai rendszerszerelő		
Légtechnikai hálózat szerelő			
	Melegüzemi technikus	Öntőtechnikus	
		Színesfémkohászati technikus	
		Vaskohászati technikus	
	Mező- és erdőgazdasági gépésztechnikus	Erdőgazdasági gépésztechnikus	
		Mezőgazdasági gépésztechnikus	
	Műszaki termékminősítő		
Folyamatos öntő	Olvasztár		
	Optikai műszerész		
	Optikai üvegcsiszoló		
	Öntészeti mintakészítő		
Kokilla- és nyomásos öntő	Öntő		
Öntőforma-készítő			
Öntvény- és bugatisztító			
Precíziós öntő			
Pirotechnikus (a szakirány megjelölésével)	Robbantómester	Bányászati robbantómester	
Lemezlakatos		Épületrobbantó-mester	
Szikraforgácsoló	Szerkezetlakatos		
	Szerszámkészítő		
	Színesfém-feldolgozó		
Alumíniumkohász	Színesfémkohász		
Tímföldgyártó			
Élelmiszeripari gépszerelő, karbantartó	Üzemeltető gépésztechnikus	Élelmiszeripari gépésztechnikus	
		Vegyipari gépésztechnikus	
	Vájár		
Gépi kovács	Vas- és acélfeldolgozó		
Hengerész			
Ipari olaj- és gáztüzelő berendezés szerelője, üzembehelyezője	Vegy- és kalorikusgép szerelő és karbantartó		

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

INFORMATIKA

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés	Szakképesítés	Specializáció/ Elágazás a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik	Ráépülés szakma után további tanulással szerezhető meg
	Adatbázis adminisztrátor	Adatbázis-tervező Adatelemző	
	Általános rendszergazda		
Számítógépes műszaki rajzoló	CAD-CAM informatikus		
	Informatikai alkalmazásfejlesztő	Infokommunikációs alkalmazásfejlesztő	
		Információrendszer-elemző és -tervező	
		Internetes alkalmazásfejlesztő	
		Szoftverfejlesztő	
Számítástechnikai szoftverüzemeltető	Informatikai rendszergazda	Informatikai hálózattelépítő és -üzemeltető	
		Informatikai műszerész	
		IT biztonság technikus	
		IT kereskedő	
		Számítógéprendszer-karbantartó	
		Szórakoztatótechnikai műszerész	
	Webmester		
	Informatikai statisztikus és gazdasági tervező		
	Informatikus	Gazdasági informatikus	
		Infostruktúra menedzser	
		Ipari informatikai technikus	
		Műszaki informatikus	
		Távközlési informatikus	
		Telekommunikációs informatikus	
	Térinformatikus		
	IT kommunikációs szolgáltató	IT mentor	
		Közösségi informatikai szolgáltató	
		Oktatási kommunikáció-technikus	
	Multimédia-alkalmazás fejlesztő	Designer	
		E-játék fejlesztő	
		E-learning tananyagfejlesztő	
		Multimédiafejlesztő	
		Tartalommenedzser	
	Számítógép-szerelő, -karbantartó		
	Telekommunikációs asszisztens		
	Web-programozó		

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

KERESKEDELEM-MARKETING, ÜZLETI ADMINISZTRÁCIÓ

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés	Szakképesítés	Specializáció/ Elágazás a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik	Ráépülés szakma után további tanulással szerezhető meg
Autó- és motorkerékpár-eladó, -kölcsonzó	Autó- és motorkerékpár-kereskedő		
Drágakő-meghatározó	Becsüs	Bútor- és szőnyegbecsüs	
		Ékszerbecsüs	
		Festménybecsüs	
		Műtárgybecsüs	
	Bolti eladó	Bútor- és lakástextil-eladó	
		Élelmiszer- és vegyiáru-eladó	
		Műszakicikk eladó	
		Porcelán- és edényáru-eladó	
		Ruházati eladó	
		Zöldség-gyümölcs eladó	
	Fényképész és fotótermék-kereskedő	Eseményrögzítő	
		Filmlaboráns	
	Kereskedelmi menedzser	Európai Unió üzleti szakügyintéző	
		Kereskedelmi szakmenedzser	
		Kis- és középvállalkozási menedzser	
		Külgazdasági üzletkötő	
		Nemzetközi szállítmányozási és logisztikai szakügyintéző	
		Reklámszervező szakmenedzser	
		Üzleti szakmenedzser	
	Kereskedelmi menedzserasszisztens	Logisztikai műszaki menedzserasszisztens	
		Terméktervező műszaki menedzserasszisztens	
	Kereskedelmi ügyintéző		Külgazdasági ügyintéző
Bútor- és lakástextil-kereskedő	Kereskedő		Kereskedelmi bolthálózat szervező
Élelmiszer- és vegyiáru-kereskedő			
Ruházati kereskedő			
	Kereskedő, boltvezető		
	Könyvesbolti eladó		Antikvárium kereskedő
Hírlapárús, trafikos	Kultúrcikk-kereskedő		
Kazetta- és lemez eladó, -kölcsonzó			
Óra-ékszer és díszműáru eladó			
Papír, írószerek eladó			
	Külkereskedelmi üzletkötő		
	Látszerész és fotócikk-kereskedő		
Anyagbeszerző	Logisztikai ügyintéző		Nemzetközi szállítmányozási ügyintéző
Áruterítő			
Veszélyesáru-ügyintéző			
Hirdetési ügyintéző	Marketing- és reklámügyintéző		
Bolti pénztáros	Mintabolti értékesítő, szolgáltatásértékesítő		
E-kereskedő			
Játéktermi felügyelő (krupié)			
Kereskedelmi és szolgáltatási ügynök			
Szerencsejáték-értékesítő			
Épületgépészeti anyag- és alkatrész eladó	Műszaki anyag- és alkatrészkereskedő	Építőanyag-kereskedő	

Gépészeti anyag- és alkatrész-eladó		Épületgépészeti anyag- és alkatrész-kereskedő	
Járműalkatrész-eladó		Járműalkatrész-kereskedő	
Telepi építőanyag-eladó			
Villamossági anyag- és alkatrész-eladó		Villamossági anyag- és alkatrész-kereskedő	
Kisgép- és műszakcikk-kölcsönző	Műszakcikk-kereskedő		
Gombaszakellenőr	Piacfelügyelő		
	Postai ügyintéző		
	PR ügyintéző		
Áruösszeállító			
Raktárkezelő	Raktáros		
Színházi kellékes			
	Régiségkereskedő		
Gázcseretelep-kezelő	Töltőállomás-kezelő		
Agrokémiai és növényvédelmi kereskedő			
Gyógynövénykereskedő	Vegyesiparcikk-kereskedő		
Piaci, vásári kereskedő			
Sportszer- és játékkereskedő			
Virágbolti eladó			
Virágdekoratőr	Virágkötő, -berendező, virágkereskedő		
Virágkereskedő			
Virágkötő			

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

KÖNNYŰIPAR

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés ebből továbbtanulással megszerzhető a szakképesítés	Szakképesítés	Specializáció/ Elágazás a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik	Ráépülés szakma után további tanulással szerzhető meg
Táskajavító	Bőrdíszműves		
Cipőfelsőrész-készítő	Cipész, cipőkészítő, cipőjavító		Ortopédiai cipész
Cipőösszeállító			
Fonó	Fonó, kötő és nemszőtt- termék gyártó		
Kötő			
Nemszőtt-termék gyártó			
Kalapos, sapkakészítő	Kalapos, sapka- és kesztyűkészítő		
Kesztyűs			
Könnnyűipari gépkezelő	Könnnyűipari géprendszer üzemeltetője		
Rostnövényfeldolgozó			
Seprű- és kefégyártó			
Szőr- és tollfeldolgozó			
	Könnnyűipari technikus	Bőrfeldolgozó-ipari technikus	
		Ruhaipari technikus	
		Textilipari technikus	
	Szabász		
Fehérnemű-készítő	Szabó	Csecsemő- és gyermekruha-készítő	
Lakástextil-készítő			
Munkaruha- és védőruha- készítő		Férfiszabó	
Textiltermék-összeállító		Női szabó	
Bőrtárgykészítő	Szíjgyártó és nyerges		
Szíjgyártó			
	Szövő		
Bőrruha -készítő, -javító	Szűcs, szőrme- és bőrkonfekcionáló		
	Textilszínező, -kikészítő		
Szőrmeipari megmunkáló, szőrmefestő	Tímár, bőrkikészítő		
	Vegyztisztító, kelmepestő, mosodás		

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

KÖRNYEZETVÉDELEM-VÍZGAZDÁLKODÁS

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés	Szakképesítés	Specializáció/ Elágazás a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik	Ráépülés szakma után további tanulással szerezhető meg
Csatornakerbantartó	Csatornamű-kezelő		
Csatornaüzemi gépkezelő			
Fürdőüzemi gépkezelő		Fürdőüzemi gépész	
	Hulladékfelvásárló		
Elektronikai hulladékválogató, -feldolgozó	Hulladéktelep-kezelő		
Hulladékfeldolgozógép-kezelő			
Hulladékgyűjtő és -szállító			
Hulladékválogató és -feldolgozó			
	Környezetvédelmi technikus	Energetikai környezetvédő	
		Hulladékgazdálkodó	
		Környezetvédelmi berendezés üzemeltetője	
		Környezetvédelmi mérés-technikus	
		Nukleáris energetikus	
		Vízgazdálkodó	
Települési környezetvédelmi ügyintéző	Települési környezetvédelmi technikus		
Településüzemeltető és -fenntartó			
	Víz- és szennyvíztechnológus	Szennyvíztechnológus	
		Víztechnológus	
	Vízkárelhárító		
Hidroforkezelő	Vízműkezelő		
Vízgépkezelő			
	Vízügyi technikus		

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

KÖZGAZDASÁG

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés ebből továbbtanulással megszerzhető a szakképesítés	Szakképesítés	Specializáció/ Elágazás a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik	Ráépülés szakma után további tanulással szerzhető meg
	Adótanácsadó		
	Államháztartási szakügyintéző	Adóigazgatási szakügyintéző	
		Költségvetés-gazdálkodási szakügyintéző	
	Banki befektetési termékértékesítő		
	Befektetési tanácsadó		
	Biztosítási tanácsadó		
	Biztosításközvetítő	Független biztosításközvetítő	
		Függő biztosításközvetítő	
		Jogvédelmi biztosításközvetítő	
	Közösségi-civil szervező		
	Közbeszerzési referens		
	Mérlegképes könyvelő		Államháztartási mérlegképes könyvelő
			Egyéb szervezeti mérlegképes könyvelő
			Pénzügyi szervezeti mérlegképes könyvelő
Munkaerőpiaci szolgáltató, ügyintéző	Munkaerőpiaci szervező, elemző		
Nonprofit ügyintéző	Nonprofit menedzser		
	Okleveles adószakértő	Okleveles adóellenőrzési szakértő	
		Okleveles forgalmiadó- szakértő	
		Okleveles jövedelemadó- szakértő	
		Okleveles nemzetköziadó- szakértő	
	Okleveles pénzügyi revizor		
	Pénzügyi és számviteli szakellenőr	Adózási szakellenőr	
		Államháztartási szakellenőr	
		Informatikai rendszerek szakellenőre	
		Pénzügyi szervezeti szakellenőr	
		Vállalkozási szakellenőr	
		Vám- és jövedéki szakellenőr	
	Pénzügyi-számviteli ügyintéző		
	Pénzügyőr		Pénzügyőr ellenőrzési szakelődó
			Pénzügyőr jövedéki szakelődó
			Pénzügyőr rendészeti szakelődó
			Pénzügyőr ügyviteli szakelődó
			Pénzügyőr vám szakelődó
	Statisztikai és gazdasági ügyintéző		Statisztikai szervező, elemző
	Szakképesített bankreferens	Befektetéskezelési referens	
		Lízing referens	
		Nemzetközi pénzügyi referens	
		Személyes pénzügyi tervezési referens	

Személyügyi ügyintéző	Személyügyi gazdálkodó és fejlesztő		
Bérügyintéző	Társadalombiztosítási és bérügyi szakelőadó		
Társadalombiztosítási ügyintéző			
	Üzleti szakügyintéző	Banki szakügyintéző	
		Értékpapírpia- szakügyintéző	
		Gazdálkodási menedzserasszisztens	
		Pénzügyi szakügyintéző	
		Projektmenedzser- asszisztens	
		Számviteli szakügyintéző	
	Vállalkozási ügyintéző		
Kifizetőhelyi pénztáros	Valutapénztáros és valutaügyintéző		
	Vám- és jövedéki ügyintéző	Jövedéki ügyintéző	
		Vámügyintéző	

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

KÖZLEKEDÉS

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés ebből továbbtanulással megszereshető a szakképesítés	Szakképesítés	Specializáció/ Elágazás a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik	Ráépülés szakma után további tanulással szereshető meg	
Gépjárműriasztó-szerelő	Autóelektronikai műszerész			
Autóbontó	Autószerelő		Autótechnikus	
Autókarbantartó és -ápoló			Gázautószerelő	
Autómosógép-kezelő				
	Gumiabroncs-javító és kerékkiegyensúlyozó			
Fedélmester belvízi hajón	Hajózási technikus			
Matróz belvízi hajón				
Matróz-gépkezelő belvízi hajón				
	Haszongépjármű vezető	Autóbuszvezető		
		Tehergépkocsi-vezető		
	Járműfényező			
	Karosszerialakatos			
Kishajó-karbantartó	Kishajóépítő, -karbantartó		Kishajóépítő és -karbantartó technikus	
	Közlekedésautomatikai műszerész		Közlekedésautomatikai technikus	
	Közlekedésépítő technikus	Hídépítő és -fenntartó technikus		
		Útépítő és -fenntartó technikus		
		Vasútépítő és -fenntartó technikus		
Menetjegyellenőr	Közlekedésüzemvitel-ellátó	Közúti közlekedésüzemvitel-ellátó		
		Légi közlekedésüzemvitel-ellátó		
Menetjegypénztáros		Szállítmányozási ügyintéző		
		Vízi közlekedésüzemvitel-ellátó		
Útfenntartó	Közútkezelő			
	Légiutas-kísérő			
	Motor- és kerékpárszerelő	Kerékpárszerelő		
		Motorkerékpár-szerelő		
	Repülőgépműszerész			
	Repülőgépszárkány-szerelő			
	Repülőgép-szerelő		Repülőgéptechnikus	
	Repülőtéri földi kiszolgáló			
	Targonca- és munkagépszerelő			
Térburkoló	Útépítő			
Kocsivizsgáló	Vasúti járműszerelő	Dízelmotoros vasúti jármű szerelője	Vasútijármű-technikus	
		Vasúti villamos jármű szerelője		
		Vasúti vontatott jármű szerelője		
Vonalgondozó	Vasúti pályamunkás			
Vasúti vontatásihálózat-szerelő	Vasúti vontatási-áramellátási rendszerszerelő			
Hálókocsikalauz	Vasútüzemvitel-ellátó	Forgalmi szolgálattelvő	Vasúti árufuvarozási technológus	
Jegyvizsgáló		Vasúti árufuvarozási pénztáros	Vasúti forgalmi technológus	
Vasúti raktárnok		Vasúti személyfuvarozási pénztáros		
Vonat fel- és átvevő				Vasúti személyfuvarozási technológus

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

MEZŐGAZDASÁG

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés	Szakképesítés	Specializáció/ Elágazás a szakképesítés megszerezése közben dönteni kell, hogy melyik	Ráépülés szakma után további tanulással szerezhető meg
	Agrárgazdasági gépszerelő, gépjavitó	Erdészeti gépszerelő, gépjavitó	Dieseladagoló-javitó
		Kertészeti gépszerelő, gépjavitó	Erő- és munkagépjavitó
		Mezőgazdasági gépszerelő, gépjavitó	Hidraulika-javitó Járműelektromos szerelő
Bioállat-tartó és tenyésztő	Agrárkörnyezetgazda		
Biomasszaelőállító			
Bionövény-termesztő			
Ökogazda			
	Agrár-közgazdasági és - áruforgalmazó technikus		
	Agrármenedzser- asszisztens	Agrárkereskedelmi menedzser-asszisztens	
		Bortechológus	
		Élelmiszeripari menedzser	
		Ménesgazda	
		Mezőgazdasági menedzser-asszisztens	
		Mezőgazdasági műszaki menedzser-asszisztens	
	Agrártechnikus	Szőlész-borász szaktechnikus	
Mezőgazdasági vállalkozó		Agrárrendész	
		Mezőgazdasági technikus Vidékfejlesztési technikus	
	Agrártechnológus	Baromfitenyésztő és baromfitermék-előállító technológus	
		Gyógynövény- és fűszernövénytermesztő és -feldolgozó	
		Hulladékgyártási technológus	
		Mezőgazdasági laboratóriumi szakasszisztens	
		Növénytermesztő és növényvédő technológus	
		Ökológiai gyártási technológus	
		Sertésenyésztő és sertés termék-előállító technológus	
		Vadgyártási technológus	
Állattartó-telepi munkás	Állatgondozó	Állatkerti állatgondozó	
		Cirkuszi állatgondozó	
		Haszonállat-gondozó	
	Állattartási szolgáltató	Ebrendész	
		Kutyakiképző	
		Kutyakozmetikus	
	Állattenyésztő	Állattenyésztő (baromfi és kisállat)	
		Állattenyésztő (juh és kecske)	
		Állattenyésztő (sertés)	
		Állattenyésztő (szarvasmarha)	
Állatorvosi, állategészségügyi szaksegéd	Állategészségügyi technikus	Állategészségügyi technikus	
		Állattenyésztő technikus	
Faiskolai munkás	Dísznövénykertész		
Faiskolai termesztő			
Mikroszaporító			

Növényházi dísnövénytermesztő						
Szabadföldi dísnövénytermesztő						
Szövettenyésztő						
Erdei melléktermékgyűjtő és -hasznosító	Erdészeti szakmunkás		Lakott-területi fakitermelő			
Erdészeti növényvédő						
Erdőművelő						
Erdőőr						
Fakitermelő						
Motorfűrész-kezelő						
				Erdésztechnikus		
				Erdőgazda		
Digitáliskép- kezelő	Földmérő, térképész és térinformatikai technikus	Földmérő és térinformatikai technikus	Földügyi térinformatikai szaktechnikus			
Fotogrammetriai kiértékelő			Kataszteri szaktechnikus			
Földügyi számítógépes adatkezelő			Létesítménygeodéta szaktechnikus			
Ingatlan-nyilvántartási ügyintéző		Térképésztechnikus	Távérzékelési szaktechnikus			
Térinformatikai menedzserasszisztens						
Aranykalászos gazda						
Ezüstkalászos gazda	Gazda					
Mezőgazdasági munkás						
Halőr	Halász, haltenyésztő		Elektromos halászgép kezelője			
Horgásztókezelő						
	Hobbiállat-tenyésztő és -forgalmazó					
	Inszeminátor	Inszeminátor (baromfi és kisállat)				
		Inszeminátor (juh és kecske)				
		Inszeminátor (ló)				
		Inszeminátor (sertés)				
		Inszeminátor (szarvasmarha)				
Fűszernövény-termesztő	Kertész	Dohánykertész				
Gombatermesztő		Gyümölcsstermesztő				
Gyógynövény-termesztő		Szőlőtermesztő				
Kerti munkás		Zöldségtermesztő				
	Laborállat-tenyésztő és -gondozó					
Lóápoló és gondozó	Lótartó és -tenyésztő		Belovagló ⁵			
	Lovastúra-vezető					
Méhészeti munkás	Méhész					
	Mezőgazdasági gépkezelő	Fejő- és tejkezelőgép kezelője				
		Keltetőgép kezelő				
		Kertészeti gép kezelő				
		Majorgép-kezelő				
		Meliorációs, kert- és parképítőgép kezelő				
		Mezőgazdasági erő- és munkagépkezelő				
		Mezőgazdasági rakodógép kezelő				
		Mezőgazdasági szárítóüzemi gépkezelő				
		Növényvédelmi gépkezelő				
		Őnjáró betakarítógép kezelője				
	Mezőgazdasági gépüzemeltető, gépkarbantartó	Állattenyésztési gépüzemeltető, gépkarbantartó				
		Erdészeti gépüzemeltető, gépkarbantartó				
		Kertészeti gépüzemeltető, gépkarbantartó				

		Növénytermesztési gépüzemeltető, gépkarbantartó	
	Mezőgazdasági kovács	Mezőgazdasági munkagépjavító kovács Patkolókovács	
Növénytermesztő	Növénytermesztési, kertészeti és növényvédelmi technikus	Kertész és növényvédelmi technikus	
Növényvédő és méregraktár-kezelő		Növénytermesztő és növényvédelmi technikus	
Vetőmagtermesztő			
Golfpálya-fenntartó	Parképítő és -fenntartó technikus		
Kertépítő			
Kertfenntartó			
Parkgondozó			
Temetőkertész			
Vadász, vadtenyésztő	Vadgazdálkodási technikus		

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

MŰVÉSZET, KÖZMŰVELŐDÉS, KOMMUNIKÁCIÓ

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés	Szakképesítés	Specializáció a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik	Ráépülés szakma után további tanulással szerezhető meg
	Alkalmazott fotográfus		
	Artista		Artista művész
	Bőrműves		
	Bútorműves		
Címfestő	Dekorátor		
Számítógépes dekorátor			
	Díszlet- és jelmeztervező asszisztens		
	Díszműkovács		
	Dívat- és stílustervező		
	Egyházzenesz	Kántor-énekvezető	
		Kántor-kórusvezető	
		Kántor-organista	
	Festő	Általános festő	
		Díszítő festő	
	Filmtechnikus		
	Gipszmintakészítő		
	Grafikus	Alkalmazott grafikus	
		Képgrafikus	
		Alkalmazott grafikus	
Zongorahangoló	Hangszerkészítő és -javító	Hangszerkészítő és - javító (hangszercsoport megjelölésével)	
Hangmester	Hangtechnikus		Filmhangtervező
			Hangművész stúdiómenedzser
			Hangrestaurációs technikus
			Hangtárvezető
			Produkción hangmenedzser
		Rádiós, televíziós hangmenedzser	
	Jazz-zenész	Jazz-énekes	
		Jazz-zenész (a hangszer megjelölésével)	
Kaszkadőr	Kaszkadőr szakértő		
Kerámiakészítő	Keramikus		
	Klasszikus zenész	Hangkultúra szak	
		Klasszikus zenész (a hangszer megjelölésével)	
		Magánénekes	
		Zeneelmélet-szolfézs szak	
	Zeneszerzés szak		
	Kommunikátor	Idegennyelvi kommunikátor	
		Intézményi kommunikátor	
		Sajtótechnikus	
		Sportkommunikátor	
	Könyvműves		
	Közművelődési szakember I.	Közművelődési menedzser	
		Kulturális menedzser	
Kulturális rendezvényszervező	Közművelődési szakember II.		Közösségfejlesztő
	Lakberendező		
	Moderátor		
	Mozgóképgyártó	Felvételvezető	Fővilágosító
		Hangasszisztens	Gyártásvezető
		Rendezőasszisztens	Mozgóképgyártó hangtechnikus

		Segédoperatőr	Műsorvezető riporter
		Szcenikai asszisztens	Szcenikai szakasszisztens
		Szinkronasszisztens	Szerkesztő
		Utómunka asszisztens	Televíziós kameraman
		Világosító	Utómunka szakasszisztens
	Mozgóképgyártó szakasszisztens	Audiovizuális szakasszisztens	
		Médiatechnológus asszisztens	
		Televízióműsor gyártó szakasszisztens	
Animációsfilm-rajzoló	Mozgóképi animációkészítő		
Mozigépész	Mozgóképterjesztő és -üzemeltető		Mozgóképforgalmazó
	Műemlékfenntartó technikus		
	Műtárgyvédelmi munkatárs	Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő	Restaurátor technikus (a szakirány megjelölésével)
		Múzeumi preparátor	
		Műtárgyvédelmi asszisztens	
Kosárfonó	Népi kézműves	Csipkekészítő	Népi játék és kismesterségek oktatója (a tevékenységi kör megjelölésével)
		Fajátékkészítő	
		Faműves	
		Fazekas	
		Gyékény-, szalma- és csuhéjtárgykészítő	
		Kézi és gépi hímző	
		Kosárfonó és fonottbútor-készítő	
		Szőnyegszövő	
		Takács	
	Népzeneész ²	Népi énekes	
		Népzeneész (a hangszer megjelölésével)	
	Ötvös	Aranyműves	
		Cizellőr	
		Drágakőfoglaló	
		Ezüstműves	
		Fémműves	
		Lánckészítő	
Pantomimes	Pantomim művész		
	Porcelánfestő és -tervező asszisztens ²		
	Porcelánkészítő és -festő	Porcelánfestő	
		Porcelánkészítő	
	Rendezvénytechnikus		
Könyvtári asszisztens	Segédkönyvtáros		
Levéltári kezelő, iratkezelő, irattáros	Segédlevéltáros		
Könyvkiadói szerkesztő munkatársa	Szerkesztő munkatársa		
Bábkészítő	Színész II.	Bábszínész	Színész I.
		Színházi és filmszínész	
		Vers- és prózamonoló előadóművész	
Hangosító	Színháztechnikus, scenikus		
Színpadmester			
Világítás technikus			
	Szobrász	Bronzműves és szoboröntő	
		Díszítő szobrász	
		Kőszobrász	
	Szórakoztató munkatárs	Hanglemez-bemutató	
		Szórakoztató táncos	
	Szórakoztató zenész II.	Szórakoztató zenész (hangszer és műfaj megjelölésével)	Szórakoztató zenész I.
	Táncos	Klasszikus balett-táncos	
		Kortárs-, modern táncos	
		Néptáncos	
		Színházi táncos	

	Textilműves	Kézinyomó	
		Kéziszövő	
		Kézműves	
		Textilrajzoló és modelltervező asszisztens	
Fotóriporter	Újságíró, konferanszié	Rádióműsor-vezető, konferanszié	
Lapkiadói újságíró-szerkesztő munkatársa		Televízióműsor-vezető, konferanszié	
Rádióműsor-szerkesztő munkatársa		Újságíró I.	
Televízióműsor-szerkesztő munkatársa			
Újságíró II.			
Üvegfestő, ólmozott üveg készítő	Üvegműves		
	Vésnök	Vésnök (tevékenység megjelölésével)	
	Zománcműves		

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

NYOMDAIPAR

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés	Szakképesítés	Specializáció/ Elágazás a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik	Ráépülés szakma után további tanulással szerezhető meg
	Kiadványszerkesztő		Korrektor Nyomdai médiaszerkesztő Tipográfus
Kötészetű gépezelő	Könyvkötő		
Gyorsnyomdai gépezelő	Nyomdai gépmester		
Nyomdai gépezelő	Nyomdai gépmester		
Nyomóforma-készítő	Nyomdaipari technikus		
Író- és irodaszergyártó, papírtermék-készítő	Nyomtatvány-feldolgozó		
Papírfeldolgozó	Nyomtatvány-feldolgozó		
	Szita-, tampon- és filmnyomó		

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

OKTATÁS

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész- szakképesítés ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés	Szakképesítés	Specializáció a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik	Ráépülés szakma után további tanulással szerezhető meg
	Családpedagógiai mentor		
	Felnőttoktató		
	Gyakorlati oktató		
	Gyógypedagógiai asszisztens		Autisták gyógypedagógiai asszisztense
		Beszéd fogyatékosok gyógypedagógiai asszisztense	
		Értelmileg sérültek gyógypedagógiai asszisztense	
		Hallásfogyatékosok gyógypedagógiai asszisztense	
		Látásfogyatékosok gyógypedagógiai asszisztense	
		Pszichés fejlődésben akadályozottak gyógypedagógiai asszisztense	
		Súlyosan és halmozottan fogyatékosok gyógypedagógiai asszisztense	
		Testi fogyatékosok gyógypedagógiai asszisztense	
		Képzési szakasszisztens	
	Óvodai dajka		
	Pedagógiai asszisztens		
Sportoktató (sportág megjelölésével)	Sportedző (sportág megjelölésével)	Fitness-wellness asszisztens	Rekreációs mozgásprogram- vezető (a szakirány megjelölésével)
		Sportedző (sportág megjelölésével)	
	Sportszervező, -menedzser		

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés <i>ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés</i>	Szakképesítés	Specializáció <i>a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik</i>	Ráépülés <i>szakma után további tanulással szerezhető meg</i>
	Csecsemő- és gyermeknevelő- gondozó		
Gyermek- és ifjúsági felügyelő	Gyermekgondozó-nevelő	Gyermekotthoni asszisztens	
Házi időszakos gyermekgondozó		Kisgyermekgondozó, -nevelő	
	Ifjúságsegítő		
Relé jelnyelvi tolmács	Jelnyelvi tolmács		
Társalgási jelnyelvi tolmács			
	Nevelőszülő		
	Szociális gondozó	Fogyatékosok gondozója	
		Szociális gondozó és ápoló	
	Szociális segítő	Rehabilitációs nevelő, segítő	Foglalkoztatás-szervező
		Szociális asszisztens	Mentálhigiénés asszisztens
		Szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző	Szociokulturális animátor
	Szociális szakgondozó	Gerontológiai gondozó	
		Pszichiátriai gondozó	
		Szenvedélybeteg-gondozó	
		Szociális gondozó, szervező	

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

ÜGYVITEL

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés	Szakképesítés	Specializáció/ Elágazás a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik	Ráépülés szakma után további tanulással szerezhető meg
	Ellenőrzési és minőségbiztosítási munkatárs		Minőségbiztosítási auditor
	Hatósági és közigazgatási ügyintéző	Migrációs ügyintéző II. Nyilvántartási és okmányügyintéző	Migrációs ügyintéző I.
	Idegen nyelvi ügyfélkapcsolati szakügyintéző	Emberi erőforrás ügyfélkapcsolati szakügyintéző	
		IT helpdesk ügyfélkapcsolati szakügyintéző	
		Távközlési ügyfélkapcsolati szakügyintéző	
		Üzleti kommunikációs szakügyintéző	
Gépiró	Irodai asszisztens		Beszédleíró-gyorsíró
Gépiró, szövegszerkesztő			Jegyzőkönyvvezető
	Jogi asszisztens		
	Személyes ügyfélszolgálati asszisztens		Közszolgálati ügyintéző
Számítógépes adatrögzítő	Telefonos és elektronikus ügyfélkapcsolati asszisztens		
Telefonkezelő, ügyféltájékoztató			
Telemarketing asszisztens			
	Ügyfélkapcsolati vezető		
	Ügyviteli szakügyintéző	Gazdasági idegen nyelvű menedzser	
		Titkárságvezető	
	Ügyviteli titkár	Idegen nyelvi titkár	
		Iskolatitkár	
		Ügyintéző titkár	

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

VEGYIPAR

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés	Szakképesítés	Specializáció/ Elágazás a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik	Ráépülés szakma után további tanulással szerezhető meg
	Dozimetrikus		
	Farmakológus szakasszisztens		
Abroncsgyártó	Gumiipari technológus		
Formacikk-gyártó			
Keverékkészítő			
Műszaki gumitermék előállító			
Nyomástartódény- gépész	Kőolaj- és vegyipari géprendszer üzemeltetője		
Általános laboráns	Laboratóriumi technikus	Általános vegyipari laboratóriumi technikus	Farmakológus
Élelmiszeripari laboráns		Drog és toxikológiai laboratóriumi technikus	
Élelmiszeripari mikrobiológiai laboráns		Élelmiszerminősítő laboratóriumi technikus	Gombatoxikológus
	Gyógyszeripari laboratóriumi technikus		
	Környezetvédelmi és vízminőségi laboratóriumi technikus		
Élelmiszeripari mikrobiológiai laboráns		Mezőgazdasági laboratóriumi technikus	
Egyéb műanyagtermék gyártó	Műanyag-feldolgozó		
Fröccsöntőgép-kezelő			
Hőre keményedő műanyagok feldolgozója			
Műanyag hegesztő, hőformázó			
Műanyagextruder-kezelő			
Papíripari alanyaggyártó	Papírgyártó és -feldolgozó		
Gyógyszer- készítménygyártó	Vegyipari technikus		Biotechnológus technikus
			Drog- és toxikológiai technikus
			Papíripari technikus
Vegyianyaggyártó			Vegyipari minőségbiztosítási technikus
	Vegyipari technológus	Felületvédelmi technológus	
		Vegyipari méréstechnológus	

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

VENDÉGLÁTÁS, IDEGENFORGALOM

szakképesítések e szakmacsoportban

Rész-szakképesítés ebből továbbtanulással megszerezhető a szakképesítés	Szakképesítés	Specializáció a szakképesítés megszerzése közben dönteni kell, hogy melyik	Ráépülés szakma után további tanulással szerezhető meg
	Cukrász		
	Élelmezésvezető		Élelmezési menedzser
	Hostess		
	Idegenvezető		
Mezőgazdasági gazdaasszony	Panziós, falusi vendéglátó		
Szállodai szobaasszony			
	Pincér		Mixer
	Protokoll- és utazás ügyintéző	Protokoll ügyintéző	Rendezvény- és konferenciaszervező
		Utazás ügyintéző	Utazásszervező menedzser
Gyorséttermi- és ételeladó	Szakács		Diétás szakács
Konyhai kisegítő			
	Szállodai portás, recepció		
	Vendéglátó és idegenforgalmi szakmenedzser	Idegenforgalmi szakmenedzser	
		Vendéglátó szakmenedzser	
Étkezés	Vendéglős		Vendéglátás-szervező
Vendéglátó eladó			

(A www.epalya.hu honlapon a szakképesítés begépelésével információkat kaphat a szakképesítés során megtanulandó ismeretkörökről és a betölthető foglalkozásokról)

Tipikus munkahelyek listája a hozzájuk kapcsolható tipikus szakmacsoportokkal

Sorszám	Tipikus munkahelyek	Hozzá kapcsolódó tipikus szakmacsoport
1.	élelmiszer üzlet	kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció
2.	posta	kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció
3.	orvosi rendelő	egészségügy
4.	autóbusz állomás	közlekedés
5.	vasútállomás	közlekedés
6.	óvoda	oktatás
7.	polgármesteri hivatal	több szakmacsoport: ügyvitel, környezetvédelem-vízgazdálkodás, közgazdaság...
8.	vendéglő, étterem (melegkonyhás)	vendéglátás, idegenforgalom
9.	büfé, resti (hidegkonyhás)	vendéglátás, idegenforgalom
10.	mezőgazdasági vállalkozás	mezőgazdaság
11.	virágbolt	mezőgazdaság
12.	autószerelő műhely	közlekedés
13.	könyvtár	művészet, közművelődés, kommunikáció
14.	iskola	oktatás
15.	művelődési ház	művészet, közművelődés, kommunikáció
16.	idősek (napközi vagy bentlakásos) otthona	szociális szolgáltatások
17.	családsegítő központ	szociális szolgáltatások
18.	rendőrség	egyéb szolgáltatások
19.	varroda (ruha méretre igazítás és lakástextil-varrószolgálat is)	könnyűipar
20.	patyolat (ruha-, textiltisztítás, vegytisztítás)	vegyipar
21.	fodrászat	egyéb szolgáltatások

Tipikus munkahelyek és a hozzájuk kapcsolódó munkakörök listája

Sorszám	Tipikus munkahelyek	Kapcsolódó munkakörök*
1.	élelmiszer üzlet	bolti eladó
		élelmiszer- és vegyiáru-eladó
		pénztáros
		árufeltöltő
		targoncavezető
		raktáros
2.	posta	kézbesítő
		postaforgalmi ügyintéző
		küldemény-feldolgozó
		banki ügyintéző
		hírlap-kiosztó
3.	orvosi rendelő	orvos
		asszisztens
		orvosírnok
		takarító
4.	autóbusz állomás	autóbuszvezető
		autószerelő
		jegykiadó
		forgalomirányító, diszpécser
5.	vasútállomás	mozdonyvezető
		tolatásvezető
		forgalomirányító, diszpécser
		jegykiadó
6.	óvoda	óvónő
		gyermekfelügyelő
		dajka
		takarító
7.	polgármesteri hivatal	irodavezető, csoportvezető
		jegyző
		szociális ügyintéző
		műszaki ügyintéző
		építési ügyintéző
		pénztáros
		adminisztrátor
		titkár, titkárnő
8.	vendéglő, étterem (melegkonyhás)	szakács
		konyhafőnök
		közétkeztetési szakács
		konyhai kisegítő, kézilány
		cukrász
		pincér
		mixer
		üzletvezető
		mosogató
9.	büfé, resti (hidegkonyhás)	hidegkonyhai szakács
		üzletvezető
		lángos sütő
		büfé eladó

10.	mezőgazdasági vállalkozás, kertészet	állatgondozó
		állattenyésztő
		dísznövény termeszto
		gyümölcs termeszto
		szántóföldi növénytermeszto
		aranykalászos gazda
		biotermeszto
		faiskolai kertész
		gombaellenőr
		gyógynövény-ismerő, termelő
		halász, haltenyésztő
		kerttervező
		méhész
		szőlész
		talajjavító munkás
vadász, vadtenyésztő		
11.	virágbolt	virágkötő
		dekoratőr
		virágbolti eladó
		művirág készítő
		dísznövény kertész
12.	autószerelő műhely	autó-motorszerelő
		autóalkatrész kereskedő
		autóbontó
		autófényező
		autóvillamossági szerelő
13.	könyvtár	autókereskedő
		könyvtáros
		művelődésszervező
		segédkönyvtáros
		ruhatáros
14.	iskola	informatikus
		tanító
		tanár
		oktatástechnikus
		informatikus, rendszergazda
		pedagógiai asszisztens
		gyermekfelügyelő
		iskolai szociális munkás
		pszichológus
		szociálpedagógus
		könyvtáros
		takarító
gazdasági ügyintéző		
15.	művelődési ház	iskolatitkár
		művelődésszervező
		oktatásszervező
		rendezvénysszervező
		büfés
takarító		

		hangtechnikus
		berendező
		informatikus
16.	idősek (napközi vagy bentlakásos) otthona	szociális gondozó
		ápoló
		segédápoló
		konyhai kisegítő, kézilány
		szakács
		takarító
		szociális munkás
17.	családsegítő központ	szociális munkás
		gyógypedagógus
		pszichológus
		tanár
		munkavállalási tanácsadó
		mentálhigiénés munkatárs
18.	rendőrség	nyomozó
		helyszínelő
		vizsgáló
		adminisztrátor
		közlekedési rendőr
		motoros rendőr
19.	varroda (ruha méretre igazítás és lakástextil-varrószolgálat is)	szabó
		nőruha készítő
		férfiruha készítő
		gyermekruha készítő
		lakástextil varró
		varrómunkás
20.	patyolat (ruha-, textiltisztítás, vegytisztítás)	vegytisztító
		vasaló
		ruhafestő
		textil válogató
21.	fodrászat	fodrász
		hajmosó

A területileg illetékes munkaügyi központok jegyzéke

Dobbantó iskola	Munkaügyi kirendeltség	Cím	Telefon	E-mail
Békéscsaba	Dél-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Békéscsabai Kirendeltsége	5600 Békéscsaba, Árpád sor 2/6.	(66) 445-269	darmkbekescsaba@lab.hu
Budapest – Addetur	Közép-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ Pályakezdő és Diplomás Álláskeresők Közvetítő Irodája	1061 Budapest, Andrásy út 10.	(1) 311-1414	lochererz@lab.hu
Budapest – Bercsényi				
Budapest – Kövessi				
Budapest – Öveges				
Budapest – Than				
Gyula	Dél-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Gyulai Kirendeltsége	5700 Gyula, Szent István u. 27/b.	(66) 463-257	darmkgyula@lab.hu
Iregszemcse	Dél-dunántúli Regionális Munkaügyi Központ Tamási Kirendeltsége	7090 Tamási, Szabadság u. 15.	(74) 471-022	ddrmtamasi@lab.hu
Kecskemét	Dél-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Kecskeméti Kirendeltsége	6000 Kecskemét, Klapka u. 34.	(76) 486-588	darmkkecskemets@lab.hu
Kiskunfélegyháza	Dél-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Kiskunfélegyházi Kirendeltsége	Kiskunfélegyháza, Petőfi tér 4-5. 6100	(76) 461-745	darmkkiskunfelegyhaza@lab.hu
Miskolc	Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ Miskolci Kirendeltsége	3526 Miskolc, Zombori u. 2.	(46) 502-800	dudasa@lab.hu
Nyírbátor	Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Nyírbátori Kirendeltsége	4300 Nyírbátor, Kossuth u. 16.	(42) 510-504	szabolcsmmknyirbator@lab.hu
Pécs	Dél-dunántúli Regionális Munkaügyi Központ Pécsi Kirendeltsége	7621 Pécs, Zrínyi u. 11.	(72) 512-810	baranyammkpecs@lab.hu
Szolnok	Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Szolnoki Kirendeltsége	5000 Szolnok, Szabadság tér 3.	(56) 410-782	earmkszolnok@lab.hu
Tapolca-Diszel	Közép-dunántúli Regionális Munkaügyi Központ Tapolcai Kirendeltsége	8300 Tapolca, Liszt Ferenc u. 1/1.	(87) 413-609	moraveczk@lab.hu

Település-specifikus munkahelyek

Békéscsaba

Település-specifikus munkahelyek
http://csabacenter.hu/index.php?oldal=2&cel=telefonkonyv&pos=0&csoport=uzlet&pont=3
http://www.premiumbutor.hu/
http://gyurmanovar.uw.hu/
http://bekeszona.hu/
http://www.bmhirlap.hu/index.php?apps=kapcsolatok&a=20
http://www.tsf.hu/tsf2005/institute.phtml
http://alfold.net/?p=uszi
http://www.korosvolan.hu/index02.html?PHPSESSID=6ec0d84695c376ab90ecc003f62ff88
http://www.soforsuli.hu/?Kapcsolat
http://www.apeh.hu/regiok/delalfold/ugyfelszolgalat/delalfold_ugyfelszolg.html#bekescsaba
http://www.haziallat.hu/szaknevsor/?kategoria=2&terulet=27
http://www.agraroldal.hu/bekescsabai-korzeti-foldhivatal_intezmeny.html
http://www.bvc.hu/
www.cegfurkesz.hu
http://www.egaz-degaz.hu/hu/tars_adegaz_bekescsaba.html
http://www.jokaiszin haz.hu/kapcsolat
http://www.duoprinters.hu/
http://www.retipanzio.hu/panzio_elerhetosegek
http://www.szaboautomuvek.hu/elerhetoseg.html
www.bekescsaba.lap.hu

Település-specifikus munkahelyek
www.cegfurkesz.hu
http://budapest2ker.lap.hu/
http://www.masodikkerulet.hu/
http://www.budagyongye.com/magyar/
http://www.rozsadombcenter.hu/index.php?option=com_wrapper&Itemid=49
http://ujlak.cegtudor.hu/
http://www.marczi.hu/
http://www.jovohaza.hu/object.F7FD1234-6CB4-472A-87E1-ABBB622506AF.ivy
http://www.janoskorhaz.hu/
http://www.munkatars.com/munkaek/2ker.html
http://www.kemenysepro.hu/ugyfelszolgalat/index.html
http://portal.ksh.hu/portal/page?_pageid=37,123453&_dad=portal&_schema=PORTAL
http://www.2keruletkozterulet.shp.hu/hpc/web.php?a=2keruletkozterulet&o=1152732392
http://www.citikert.hu/?m=kapcsolat
http://www.euroreklam.hu/
http://www.autobusz-szolgalat.hu/el%C3%A9rh%C3%A9s%C3%A9g
http://www.takaritas.biz/Kapcsolat/
http://www.mammut.hu/
http://www.bringazz.hu/kerulet/Bp%2e%2c%20II%2e%20ker%fclet
http://www.budapesthotelreservation.hu/hotels/novotel_budapest_danube.HU.php

Település-specifikus munkahelyek
www.cegfurkesz.hu
http://www.kobanya.hu/tart/index/1/1
http://budapestxker.linkcenter.hu/
http://www.webbusinesskobanya.hu/
http://www.metakft.hu/content.php?a=fooldal
http://www.felniklinika.hu/
http://www.patakymk.hu/index+.html
http://www.dreherrt.hu/portal/main.php?heading_id=2
http://www.hungexpo.hu/kapcsolat
http://www.betex.hu/hu/accessibilities?id=1
http://www.durelepuletgepeszet.hu/
http://www.eltech.hu/kapcsolat.php
http://www.takaritasmester.hu/impresszum
http://www.viragklub.hu/kapcsolat.php
http://www.tantusz.hu/
http://www.bajcsy.hu/index2.html
http://www.aranykereszt.hu/index0.html
http://www.visioncomputer.hu/?page=uzleteink&uzletid=14
http://www.egis.hu/Content/ContactUs/default.aspx
http://kobanya.lap.hu/

Település-specifikus munkahelyek
www.cegfurkesz.hu
http://www.jozsefvaros.hu/
http://www.jvk.hu/jvk.php?menu=kapcsolatfelvetel
http://www.napklub.hu/
http://www.wesley.hu/wesley/foiskola/elerhetosegek
http://www.afsz.hu/engine.aspx?page=showcontent&content=elerhetosegek_kozep_magyarország
http://www.rokus.hu/
http://vetart.uw.hu/
http://www.szin haz.hu/index.php?id=1896&cid=24590
http://www.fszek.hu/konyvtaraink
http://www.hunguesthotels.hu/hu/hotel/budapest/hunguest_hotel_platanus/
http://www.mav-start.hu/kozerdeku_informaciok/elerhetoseg.php
http://www.bardiauto.hu/magyar/index.html
http://www.fosped.hu/
http://www.bross.hu/
http://www.pannontikett.hu/
http://www.dettogaszszerviz.xls.hu/index1.htm
http://www.kajakjo.hu/butorstudio.php?data[mid]=6
http://www.tstudio.hu/contact.html
http://jozsefvaros.lap.hu/

Település-specifikus munkahelyek
www.cegfurkesz.hu
http://www.ujbuda.hu/
http://www.dbrt.hu/index.php?id=2
http://www.innostart.hu/elerhetoseg
http://www.otthonsegitunk.hu/aloldal.php?menupont_id=3
http://www.sikkenscr.hu/sikkens/hungary/contact/
http://www.fox-autorent.com/aboutus.php
http://www.mountykerekpar.hu/main.html
http://www.kalcsics.hu/
http://www.hotelmediterran.hu/
http://www.trodat.hu/
http://www.aquaseal.hu/hu/Kontakt.html
http://www.dhl.hu/publish/hu/hu/information/Local_info.high.html
http://www.bmknet.hu/index.php?option=com_contact&Itemid=3
http://www.jatszokucko.hu/?EI%E9rhet%26%23337%3Bs%E9g%2C_nyitvatart%E1s
http://www.sztimrehosp.hu/
http://www.copy.dint.hu/index.php?on=kapcsolat
http://www.creamparty.hu/html/eler.html
http://www.szitagrafix.hu/transzfernyomas_szitazas_kapcsolat/transzfernyomas_szitazas_kapcsolat.htm
http://budapest11ker.lap.hu/

Település-specifikus munkahelyek
www.cegfurkesz.hu
http://www.masodikkerulet.hu/
www.obuda.hu
http://www.termalfurdo.net/index.php?p=egy_furdo&fid=30
http://www.sztmargit.hu/
http://www.ficanka.eu/?q=webpage/elerhetosegink
http://www.maltai.hu/index.php?node=31
http://www.stop.shop.hu/index.php?menu=6&lang=HU
http://hotelmontechristo.hu/HUN/elerhet.html
http://www.regisipos.hu/?kapcsolat
http://www.decofun.hu/webset32.cgi?VargaMagdolna@@HU@@9@@727339893
http://fensterplast.joomlatarhely3.hu/old/index.php?option=com_contact&Itemid=3
http://www.kalaszikertesz.extra.hu/
http://www.herberhausner.hu/
http://www.autoromai.hu/eler.html
http://support.microsoft.com/contactus/?ws=mscom
http://www.otto.hu/l-elerhetoseg.php
http://www.sanomabp.hu/vallalat/?fid=398
http://www.shell.com/home/content2/hu-hu/contact.html
http://budapest2ker.lap.hu/

Település-specifikus munkahelyek
www.cegfurkesz.hu
http://gvopappser.gyulakozkincs.hu/portal/page?_pageid=94,1&_dad=portal&_schema=PORTAL
http://foldhivatalok.geod.hu/foldhivatal.php?page=BeGy
http://www.webbusinessgyula.hu/
http://gyulatuzoltosag.extra.hu/
http://www.pandy.hu/
http://www.elizabeth-hotel.hu/
http://www.agroquality.hu/
http://www.atlas-sport.hu/hun/content/c.php?contentid=3
http://www.gyulatudakozo.hu/index.php?module=index
http://www.cseteuveg.hu/
http://www.deltabiztonsagszolgalat.com/
http://www.femiparikft.hu/
http://www.geigerfarm.hu/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1
http://www.gtex.hu/hun/content/c.php?content=introduction&title=Magunkr%F3l&ipic=jpg
http://www.gyulahus.hu/cgi-bin/index.php?menuid=66
http://www.nyomdacska.hu/kapcsolat.html
http://harmokerek.hu/contact
http://www.tundeviraguzlet.hu/
www.gyula.lap.hu

Település-specifikus munkahelyek
www.cegfurkesz.hu (134 db cég)
http://www.falvak.hu/iregszemcse
Iregi "Erdélyi" Mezőgazdasági Korlátolt Felelősségű Társaság 7095 Iregszemcse, Ady u 1/a.
RÉT Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság 7095 Iregszemcse, Rákóczi u. 98.
Észak Tolna Megyei Takarékszövetkezet 7095 Iregszemcse, Kossuth tér 10.
IREGI-KITTI Vendéglátóipari és Kereskedelmi Betéti Társaság 7095 Iregszemcse, Rákóczi u. 72.
WAP Corporation 2003. Távközlési Betéti Társaság 7095 Iregszemcse, Damjanich u 70.
SAS-ROSENBERGER Tervező, Kivitelező és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság 7095 Iregszemcse, Móricz Zsigmond utca 16.
BNB-TEX Ipari és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság 7095 Iregszemcse, Damjanich utca 22.
Lovagkert Kertészeti, Mezőgazdasági Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Betéti Társaság 7095 Iregszemcse, Ady Endre u. 15.
SAPGurus Informatikai Szolgáltató Kft. 7095 Iregszemcse, Móricz Zs. u. 11.
Blue Seed Kereskedelmi és Szolgáltató KFT 7095 Iregszemcse, Napraforgó u. 1.
Szücsi Autósbolt 7095 Iregszemcse, Bartók B. u. 5.
BARTÓK BÉLA MŰVELŐDÉSI HÁZ 7095 Iregszemcse, Bartók B. u. 1.
É-NY TOLNA MEGYEI CSALÁDSEGÍTŐ 7095 Iregszemcse, Rákóczi F. u. 1.
ÖREGEK NAPKÖZI OTTHONA 7095 Iregszemcse, Rákóczi F. u. 1.
POSTAHIVATAL 7095 Iregszemcse, Bartók B. u. 3.

Település-specifikus munkahelyek
www.cegfurkesz.hu
http://www.ontsz.hu/megye.php?&megye=3
www.kecskemet.hu
http://www.kiskunmonitorkft.t-online.hu/
http://www.silicondreams.hu/bacszoldert/hogyan.html
http://www.univer.hu/companies.php?cid=5
http://ably.extra.hu/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1
http://www.fenyotherm.hu/
http://airvent.gds.hu/index.php?ID=22
http://www.centralbeauty.gportal.hu/
http://www.koltoztessenevem.hu/
http://www.efmk.hu/contact
http://www.kmk.hu/kmkweb/index.php?option=com_content&view=article&id=55&Itemid=23
http://knp.nemzetipark.gov.hu/index.php?pg=menu_2157
http://www.vg-kft.hu/
http://www.ricotec.hu/index.php?id=16
http://www.alfafaktor.hu/kapcsolatfelvetel
http://www.citycartel.hu/index.php?mi=irodak&iroda=126
http://www.bacsviz.hu/inner.php
www.kecskemet.lap.hu

Település-specifikus munkahelyek
www.cegfurkesz.hu
http://www.kiskunfelegyhaza.hu/index.php?akt_menu=870
http://vallalkozok.kiskunfelegyhaza.hu/database.php
http://www.tourinform.hu/main.php?folderID=1431
http://www.malomhotel.hu/index_elemei/page0001.htm
http://www.dimo.hu/hu/telepules/kiskunfelegyhaza
http://www.birosag.hu/engine.aspx?page=courtdata&group=BIR_KiskunfelegyhaziVarosi&type=V&content=KiskunfelegyhaziVarosi-alapadatok
http://www.tuzoltosagkkfhaza.hu/
http://www.innovacioskozpont.hu/
http://kkfhaza-korhaz.hu/web/
http://www.kiskunfelegyhaza.hu/index.php?akt_menu=881
http://moramuvhaz.hu/elerhetoseg.html
http://www.felegyhazistrand.hu/
http://palastiutazas.uw.hu/
http://arinaeskuvo.extra.hu/elerhetoseg.htm
http://www.auto-garant.hu/index2.html
http://www.bukituzep.hu/index.html
http://www.derby.hu/index.php?option=com_contact&view=contact&id=1&Itemid=53
http://idealcentrum.uw.hu/elemek/elerhet.php
www.kiskunfelegyhaza.lap.hu

Település-specifikus munkahelyek
www.cegfurkesz.hu
http://www.ontsz.hu/megye.php?&megye=5
http://miskolcplaza.hu/uzletkategoria
http://www.miskolc.hu/pages/
http://www.mnsz.eu/new/index.php?option=com_content&view=article&id=25&Itemid=9
http://www.refradio.eu/radio/euradio/index.php/cikk/mutat/t/elerhetosegek
http://5mp.eu/web.php?a=grafo-derma&o=h98cm1F7y8
http://www.autosiskola.mzy.hu/
http://dmpartner.hu/index.php?dm=miskolc
http://www.szervizgate.profixig.hu/
http://digitalisnyomda-miskolc.hu/
http://notebookmiskolc.hu/kapcsolat/index.xml
http://www.vegavideoteka.hu/
http://miskolc.langlovagok.hu/cgi-bin/miskolc/index.cgi
http://www2008.bazmkorhaz.hu/elerhetoseg
http://www.miskolcisofor.hu/elerhet.html
http://www.cityhotelmiskolc.hu/index.html
http://ceciliaeskuvoiruhaszalon.hu/
http://koprinart.gml.hu/kapcsolat.html
www.miskolc.lap.hu

Település-specifikus munkahelyek
www.cegfurkesz.hu
www.nyirbator.hu
http://www.bathorivarkastely.hu/informaciok.php
http://www.kulturaliskozpont.hu/
http://www.gastor.hu/elerhetoseg.html
http://www.bunge.hu/html/ind1.htm
http://www.msk.hu/
http://www.nyirerdo.hu/erdeszetek/nyb.htm
http://www.thermalcamera.hu/include.php?path=content/content.php&contentid=8&PHPKITSID=9cd9ec75aae8d9eae469dcbcd7245f07
http://www.bastyawellnesshotel.xls.hu/index1.htm
http://w3.externet.hu/~nyb105/
http://www.siposweb.hu/
http://www.bszb.hu/kapcsolat.html
http://www.referenczi.hu/gal.html
http://nyirbatori-tesztaipari-kft.internettudakozo.hu/indexhu.htm
http://www.himzomester.hu/elerhetoseg.php
http://www.zoldpatika.extra.hu/
http://www.nyircsatorna.hu/
http://nyirfruit-kft.internettudakozo.hu/main.html
www.nyirbator.lap.hu

Település-specifikus munkahelyek
www.cegfurkesz.hu
http://www.ontsz.hu/megye.php?&megye=2
http://pecsiceg.lap.hu/
http://www.zsolnay.hu/Hun/1elerhet.htm
http://www.ikarosz.hu/index.php?cbsmodul=neztart&tartID=2
http://pecsispecmento.hu/
http://www.bmati.hu/contact.php
http://www.barbakanhotel.hu/eler.html
http://www.pecsinemzetisinhaz.hu/gondnoksag.php?lang=HUN
http://www.matrix-cafe.hu/
http://www.volantaxi.hu/
http://www.dunantulinaplo.hu/index.php?apps=kapcsolatok&a=20
http://varoslako.pecs.hu/kozerdeku_informaciok/kozzszolgaltatok/0826/285072/20080626_pecs_kozszolgaltato_1.htm
http://pecstuo.try.hu/
http://www.pvvt.hu/index2.php
http://www.bmkpecs.hu/
http://www.pkrt.hu/index2.php?module=staticpage&menu_parent=6&page=conn
http://www.biokom.hu/
http://www.bobita.hu/hindex.php
www.pecs.lap.hu

Település-specifikus munkahelyek
www.cegfurkesz.hu
http://hetenyikorhaz.hu/?mc=5
http://www.szexepil.hu/index.html
http://www.gavron.hu/index.html
http://www.agrotrade.hu/cegtortenet.html
http://www.jatektoys.hu/index.php?menu=4
http://www.baradlai.hu/Epito/kapcsolat.htm
http://fehersirom.hu/
http://szolnokplaza.eu/uzletkategoria
http://www.praktiker.hu/praktiker-international/html/hu/142767/index.html#anker_142767
http://www.mediamarkt.hu/aruhazak/szolnok.html
http://www.bal-ans.hu/?menu=4
http://www.bardiauto.hu/magyar/szolgalatas/videk/szolnok.html
http://www.szolnok.hu/index-1.html
http://nonprofit.hu/szolnok
http://www.ontsz.hu/megye.php?&megye=11
http://www.tuzszolnok.extra.hu/
http://szolnok.szuperinfo.hu/
http://www.ipariparkszolnok.hu/
www.szolnok.lap.hu

Település-specifikus munkahelyek
www.tapolca.hu
http://asztalosfatelep.hu/index.php?p=bemutakozas
http://www.balatore.hu/index.php?page=60
http://www.balatontourist.hu/balaton/iroda.php?mutat=0&id=6&sid=baad4fe96513aab46733fe5db09c540b
http://www.budayduo.hu/
http://www.euronics.hu/uzleteink/veszprem
http://www.tapolcaallatorvos.hu/
http://tapolcakorhaz.hu/elerhetoseg.htm
http://fgwebstudio.hu/index.php?option=com_contact&Itemid=29
http://www.gepkolcsonzes1984.hu/
http://karpitvarazs.atw.hu/
http://www.fokklima.hu/
http://kvalitas.extra.hu/index.html
http://margaretavirag.extra.hu/#
http://www.szaharakft.hu/cegunkrol.htm
http://www.cegfurkesz.hu/Default.aspx?m=2&p=&p2=&p3=Tapolca&t=Tapolca&AspxAutoDetectCookieSupport=1
http://technikasuli.atw.hu/bemutakozas.html
http://www.thermix.hu/?page=intro
http://www.autoszalonok.hu/index.php?command=varoslista&varos=Tapolca
www.tapolca.lap.hu

1. sz. Munkahelyi megfigyelés munkalap

MEGFIGYELÉSEIM

A megfigyelést végezte:	
A megfigyelés napja:	
A megfigyelést elkezdtem:	órákor
A megfigyelést befejeztem:	órákor
A munkahely pontos neve:	
A megfigyelés témája:	TEVÉKENYSÉGEK – Milyen feladatokat végez a ... ?
A megfigyelt munkakör szakmacsoport szerint:	

AKIT MEGFIGYELSZ

Mi a foglalkozása?

.....

Milyen iskolai végzettséggel lehet végezni ezt a munkát?

.....

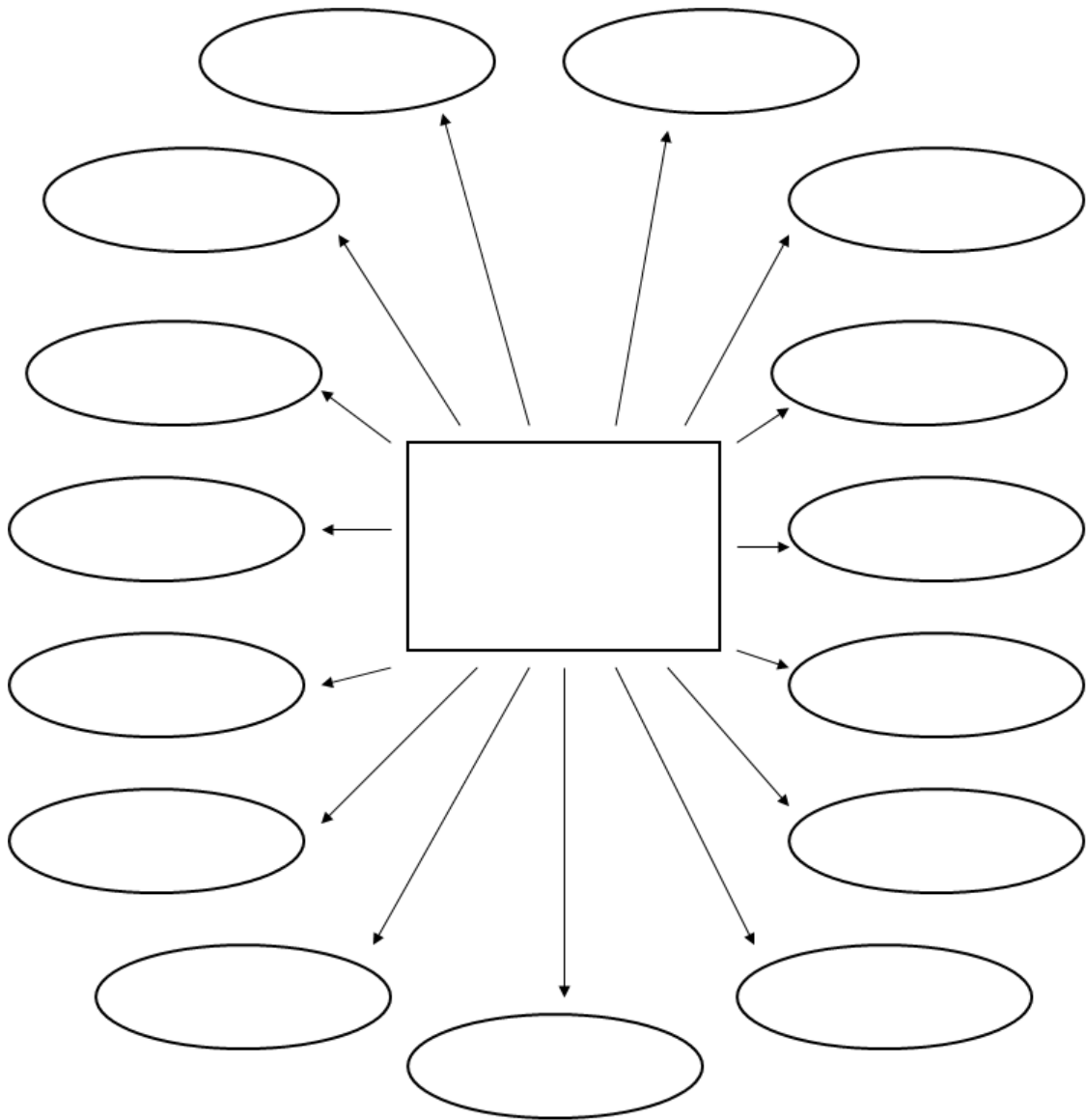
Figyelem!

A továbbiakban szakembernek nevezzük az általad megfigyelt személyt!
Ezzel a megnevezéssel találkozhat a kérdésekben, szempontokban és a feladatokban!

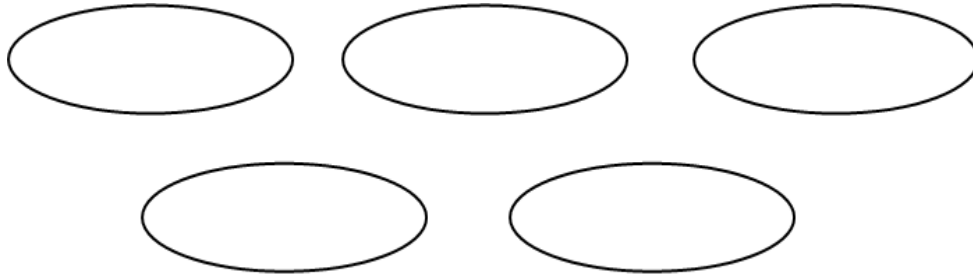
AMIT MEGFIGYELSZ

Írd le, mit csinál munkája során a szakember? Használj igéket, például: varr, főz, ír, darabol, telefonál, tisztít. Gyűjts össze legalább 10-15 tevékenységet!

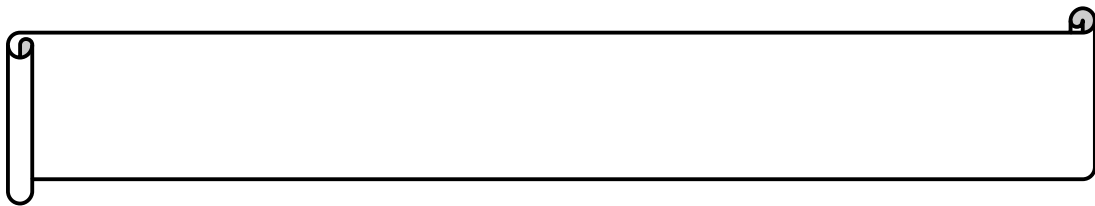
A középső téglalapba kerüljön a munkakör megnevezése, köré, pedig az elvégzett tevékenységek, feladatok.

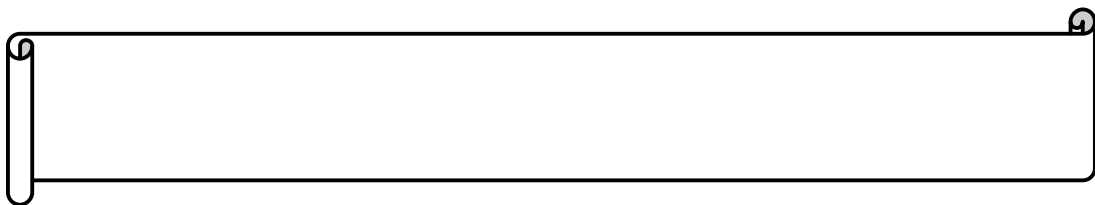
Gondold végig, hogy az összegyűjtött tevékenységek közül melyik az az 5 tevékenység, amit a szakember a leggyakrabban végez! Melyek ezek?

Five empty ovals arranged in two rows: three in the top row and two in the bottom row, intended for listing the most frequent activities.

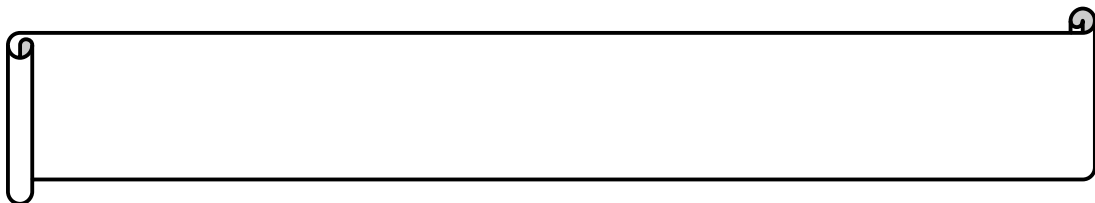
Kérdezd meg a szakembert, hogy véleménye szerint munkájában melyik tevékenység a legbonyolultabb és miért! Írd ide a választ!

A large empty rectangular box with a small circle at the top right corner, intended for writing the answer to the question about the most complex activity.

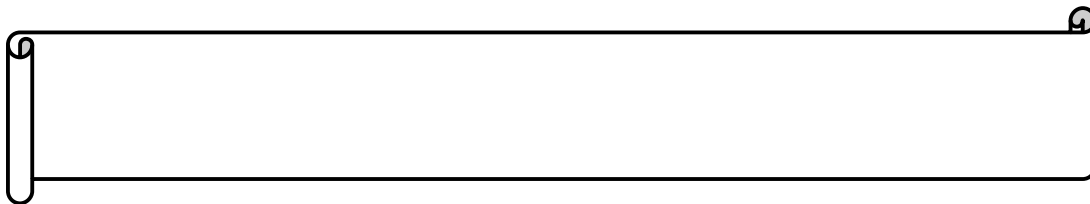
Kérdezd meg a szakembert, hogy véleménye szerint munkájában melyik tevékenység a legkönnyebben megtanulható és miért! Írd ide a választ!

A large empty rectangular box with a small circle at the top right corner, intended for writing the answer to the question about the easiest activity to learn.

Kérdezd meg a szakembert, hogy a munkájában ő melyik tevékenységeket, feladatokat kedveli leginkább és miért! Írd ide a választ!

A large empty rectangular box with a small circle at the top right corner, intended for writing the answer to the question about preferred activities.

Kérdezd meg a szakembert, hogy a munkájában ő melyik tevékenységeket, feladatokat kedveli legkevésbé és miért! Írd ide a választ!

Írd le röviden, hogy neked mi a véleményed erről a munkáról!

- Tetszik vagy nem tetszik, és miért?
- El tudnád képzelni, hogy te is ilyen munkát végzel az iskola befejezése után?

2. sz. Munkahelyi megfigyelés munkalap

MEGFIGYELÉSEIM

A megfigyelést végezte:	
A megfigyelés napja:	
A megfigyelést elkezdtem:	órákor
A megfigyelést befejeztem:	órákor
A munkahely pontos neve:	
A megfigyelés témája:	MUNKAHELYI KAPCSOLATOK – Kikkel dolgozik a ... ?
A megfigyelt munkakör szakmacsoport szerint:	VENDÉGLÁTÁS, IDEGENFORGALOM

AKIT MEGFIGYELSZ

Mi a foglalkozása?

.....

Milyen iskolai végzettséggel lehet végezni ezt a munkát?

.....

Figyelem!

**A továbbiakban szakembernek nevezzük az általad megfigyelt személyt!
Ezzel a megnevezéssel találkozhat a kérdésekben, szempontokban és a feladatokban!**

A MIT M E G F I G Y E L S Z

Ma a szakember munkakapcsolatait kell megfigyelned.

Nem lesz könnyű dolgod, mert nem csak a munkahelyen belüli kapcsolatokra kellene fényt deríteni, hanem a külső kapcsolatokra is.

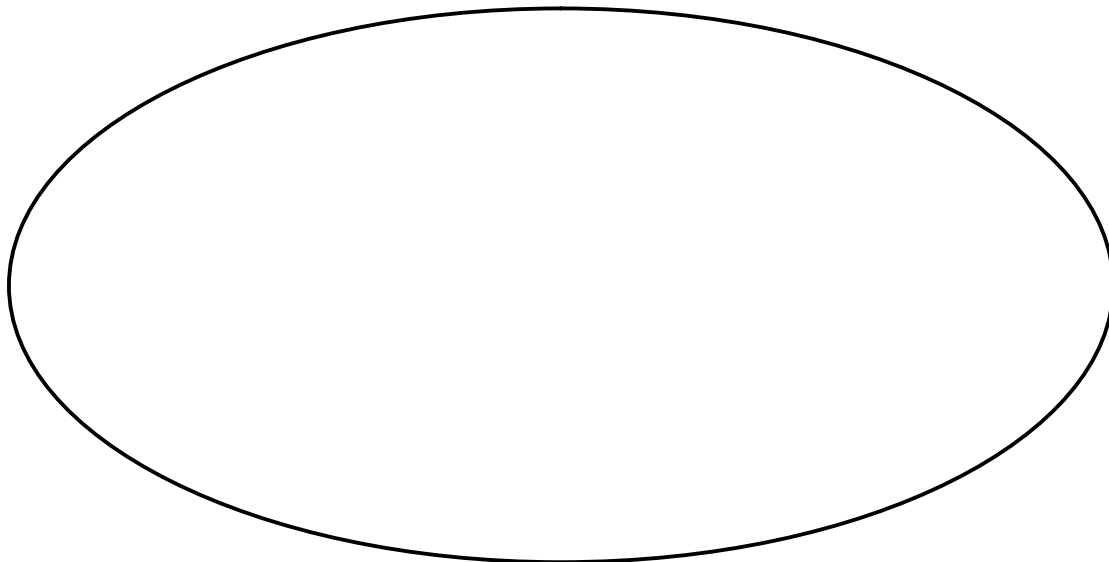
Ebben segítenek az alábbi megfigyelési szempontok.

	<i>Írd ebbe a táblázatba a tapasztalataidat!</i> <i>(húzd alá, vagy karikázd be a megfelelő választ)</i>
A szakember egyedül dolgozik a helyiségben?	Igen Nem <i>Ha a nem választ jelölted meg, akkor lapozz a következő oldalra, ott folytatd a kérdéseket!</i>
<u>Ha előbb az igen választ jelölted meg, akkor válaszolj erre a kérdésre is:</u> Mindig egyedül dolgozik vagy ez a nap kivételes? Miért?	
Ha egyedül is dolgozik, vannak-e olyan munkatársai, akikkel egyeztetnie kell a feladatait? Kik ezek a munkatársak és mit egyeztetnek?	
Jönnek-e a szakemberhez olyan emberek, akik nem ezen a munkahelyen dolgoznak? Kik ők? Például vendégek, ügyfelek, vásárlók, tárgyalópartnerek.	Igen Nem
<u>Ha előbb az igen választ jelölted meg, akkor válaszolj erre a kérdésre is:</u> Figyeld meg, milyen gyakran érkeznek hozzá más emberek?	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatosan jönnek • Kis szünetekkel jönnek • Kevesen jönnek
Figyeld meg és írd le mi történik akkor, amikor a szakember beszélgetni kezd ezekkel a külső partnerekkel.	

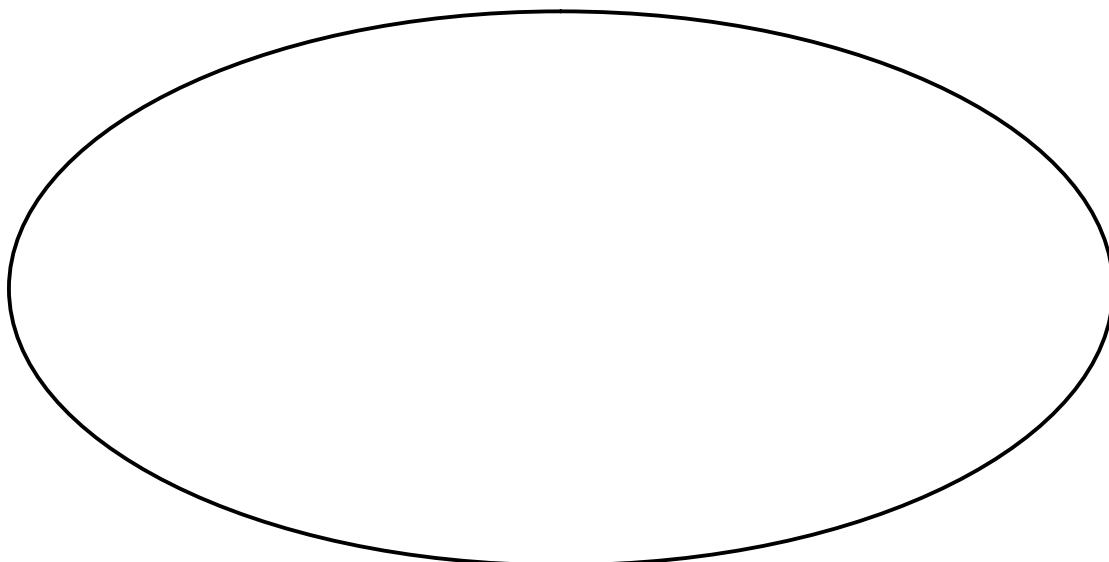
	Írd ebbe a táblázatba a tapasztalataidat! (húzd alá, vagy karikázd be a megfelelő választ)
Ha az első kérdésnél a <u>nem</u> választ jelölted meg, akkor válaszolj erre a kérdésre is: Kikkel dolgozik együtt?	
Beszélgetnek a munkatársak egymással, vagy csendben teszik a dolgukat?	Beszélgetnek Nem beszélgetnek
Ha beszélgetnek, figyeld meg miről, és röviden írd le. Például szakmai témákról, magánéletről	
Vannak-e a szakembernek olyan munkatársai, akikkel egyeztetnie kell a feladatait? Kik ezek a munkatársak és mit egyeztetnek?	
Jönnek-e a szakemberhez olyan emberek, akik nem ezen a munkahelyen dolgoznak? Kik ők? Például vendégek, ügyfelek, vásárlók, tárgyalópartnerek.	Igen Nem
Ha előbb az <u>igen</u> választ jelölted meg, akkor válaszolj erre a kérdésre is: Figyeld meg, milyen gyakran érkeznek hozzá más emberek?	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatosan jönnek • Kis szünetekkel jönnek • Kevesen jönnek
Figyeld meg és írd le, mi történik akkor, amikor a szakember beszélgetni kezd ezekkel a külső partnerekkel. Mit mond, hogyan viselkedik,	

Gyűjtsd össze azokat az embereket, akikkel a szakember kapcsolatban áll.
Ne a nevüket írd le, hanem azt, hogy mi a dolguk.

MUNKAHELYEN BELÜLI KAPCSOLATOK

MUNKAHELYEN KÍVÜLI KAPCSOLATOK

Találkoztál a szakember főnökével?

Igen

Nem

Hogyan viselkedett a szakemberrel?

A long horizontal rectangular box with rounded ends, intended for writing a response to the question about behavior.

3. sz. Munkahelyi megfigyelés munkalap

MEGFIGYELÉSEIM

A megfigyelést végezte:	
A megfigyelés napja:	
A megfigyelést elkezdtem:	órákor
A megfigyelést befejeztem:	órákor
A munkahely pontos neve:	
A megfigyelés témája:	ESZKÖZÖK, ANYAGOK – Milyen eszközökkel és anyagokkal dolgozik a ... ?
A megfigyelt munkakör szakmacsoport szerint:	

AKIT MEGFIGYELSZ

Mi a foglalkozása?

.....

Milyen iskolai végzettséggel lehet végezni ezt a munkát?

.....

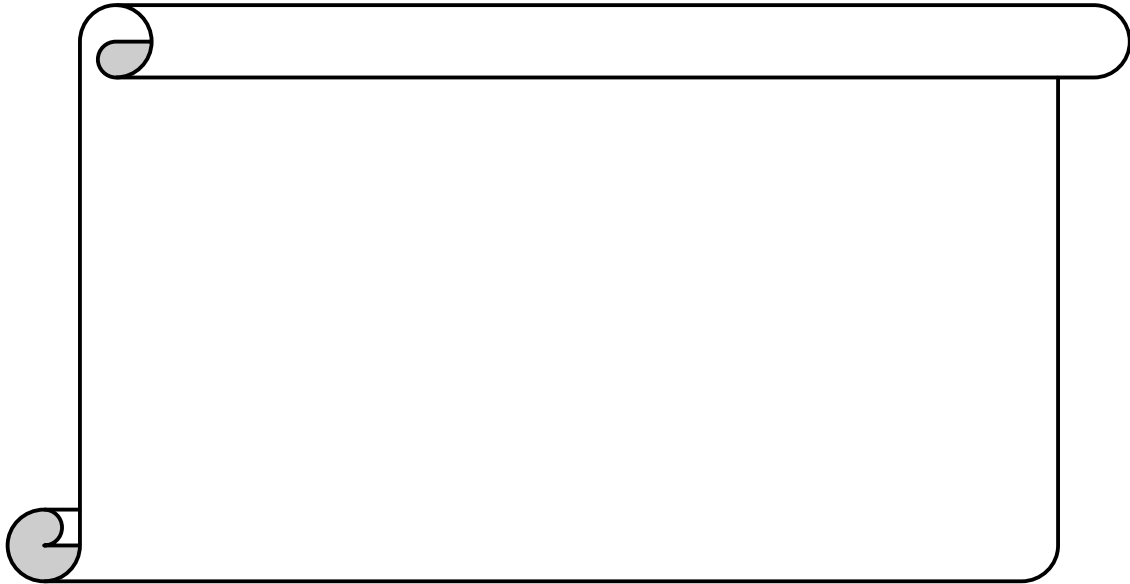
Figyelem!

**A továbbiakban szakembernek nevezzük az általad megfigyelt személyt!
Ezzel a megnevezéssel találkozhat a kérdésekben, szempontokban és a feladatokban!**

AMIT MEGFIGYELSZ

Figyeld meg, hogy milyen eszközöket használ a szakember!

Írd le azoknak az eszközöknek a nevét, amelyeket ismersz! Írd mellé, hogy mire használják!

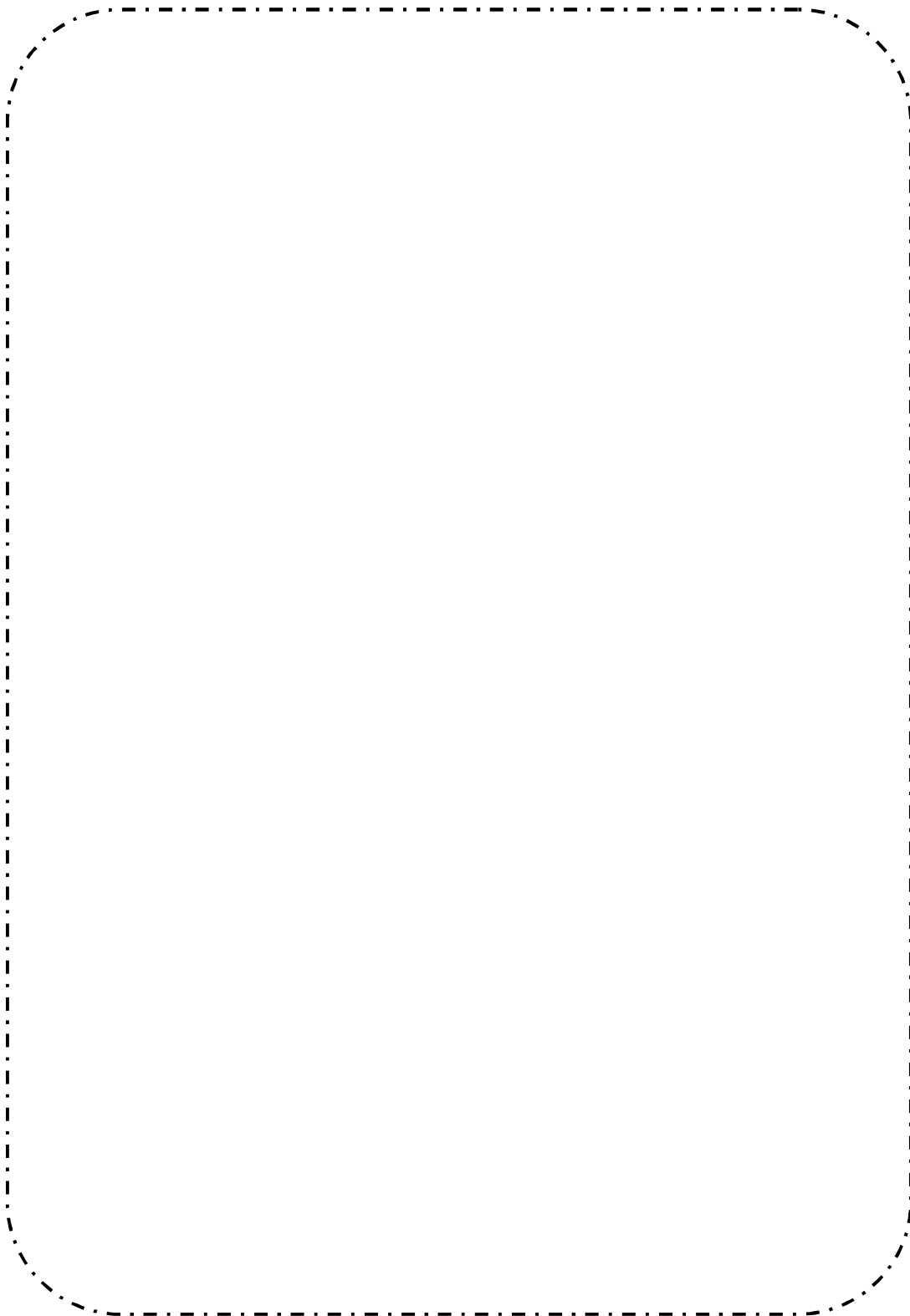

Használ olyan eszközöket a szakember, amiket te nem ismersz? Ha igen, akkor kérdezd meg a pontos elnevezésüket és azt is, hogy mire használják. Írd ide le a táblázatba!

Az eszköz neve	Amire használják:

Találkoztál különleges eszközökkel a munkahelyen?

Rajzold le a számodra legérdekesebbet!

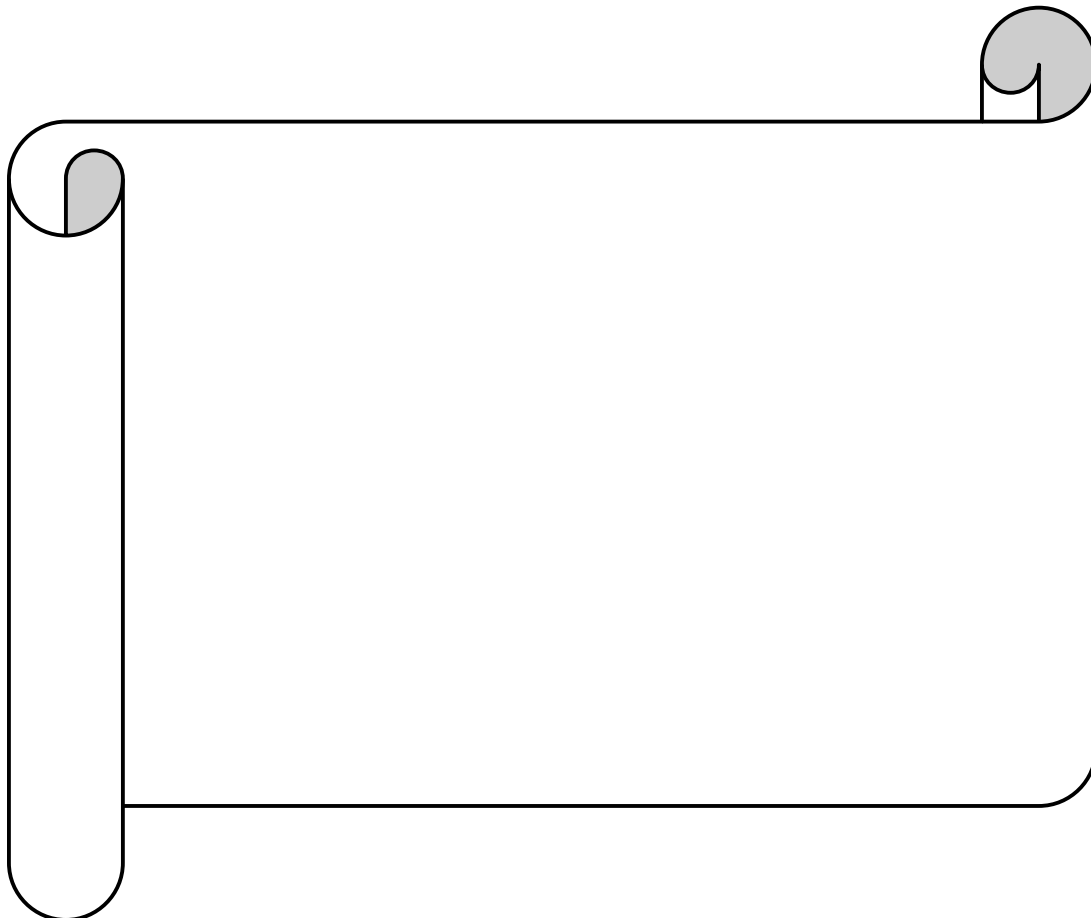
Húzd alá azokat az anyagokkal, amikkel a szakember dolgozik!

Fa	Fém	Üveg
Krémek	Élelmiszer	Föld, homok, agyag
Festék, vegyi anyag	Egyéb természetes nyersanyag	Textil
Papír	Műanyag	Növények, állatok

Ha megfigyeltél olyan anyagot, ami a felsorolásban nem szerepel, akkor annak írd le ide a nevét:

.....
.....

Figyeld meg, hogy milyen illat van a munkahelyen. Próbált részletesen leírni. Fogalmazd meg azt is, hogy ez számodra milyen érzés.

4. sz. Munkahelyi megfigyelés munkalap

MEGFIGYELÉSEIM

A megfigyelést végezte:	
A megfigyelés napja:	
A megfigyelést elkezdtem:	órákor
A megfigyelést befejeztem:	órákor
A munkahely pontos neve:	
A megfigyelés témája:	FIZIKAI MEGTERHELÉS – Milyen mozgásokat végez...? MUNKAKÖRNYEZET – Milyen a munkahely...?
A megfigyelt munkakör szakmacsoport szerint:	

AKIT MEGFIGYELSZ

Mi a foglalkozása?

.....

Milyen iskolai végzettséggel lehet végezni ezt a munkát?

.....

Figyelem!

**A továbbiakban szakembernek nevezzük az általad megfigyelt személyt!
Ezzel a megnevezéssel találkozhat a kérdésekben, szempontokban és a feladatokban!**

A MIT MEGFIGYELSZ

Figyeld meg, hogy mi jellemzi a szakember munkavégzését. Milyen fizikai megterheléssel jár a munkája? Jelöld be a megfelelőt!

Ülő munka

A munkaidő legnagyobb részében ülni kell. A feladatok teljesítéséhez csak ritkán szükséges gyaloglás vagy állás. Alkalmanként fel kell emelni, és vinni kell bizonyos tárgyakat és eszközöket. Pl. könyveket, papírt, melyek súlya nem haladja meg az 5 kg-ot.

Könnyű munka

A munkavégzés részben ülő, részben mozgásos tevékenység. A dolgozók egy része sokat áll vagy járkál, mások ülnek, vagy kezükkel, illetve lábukkal gépeket, eszközöket vagy berendezéseket irányítanak, működtetnek. Alkalmanként kell legfeljebb 5 kg. súlyú tárgyakat, eszközöket emelni, cipelni vagy húzni.

Közepesen nehéz munka

Ez fizikai erőfelfejtést és állóképességet követel. Gyakran kell emelni legfeljebb 12 kg. súlyú, ritkábban 25 kg. súlyú tárgyakat. Sokszor kell cipelni, tolni, húzni tárgyakat.

Nehéz munka

Nagy fizikai megterheléssel járó munkatevékenységeket kell végezni. Időnként 50, gyakran 25 kg. súlyú terheket kell mozgatni, emelni, cipelni.

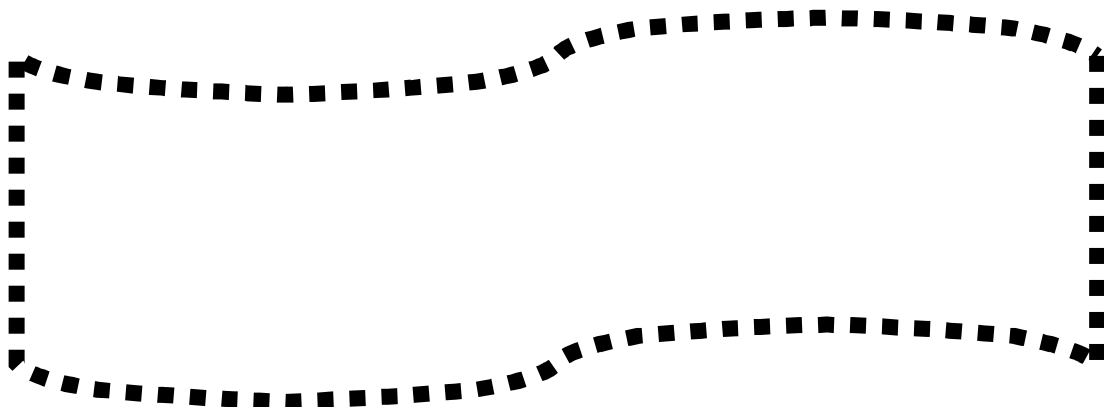
Nagyon nehéz munka

Rendszeresen nagy erőfelfejtésre van szükség ezen a szinten. Alkalmanként 50 kg.-nál nagyobb súlyú, gyakran 25 kg.-nál nagyobb súlyú terheket kell emelni és cipelni.

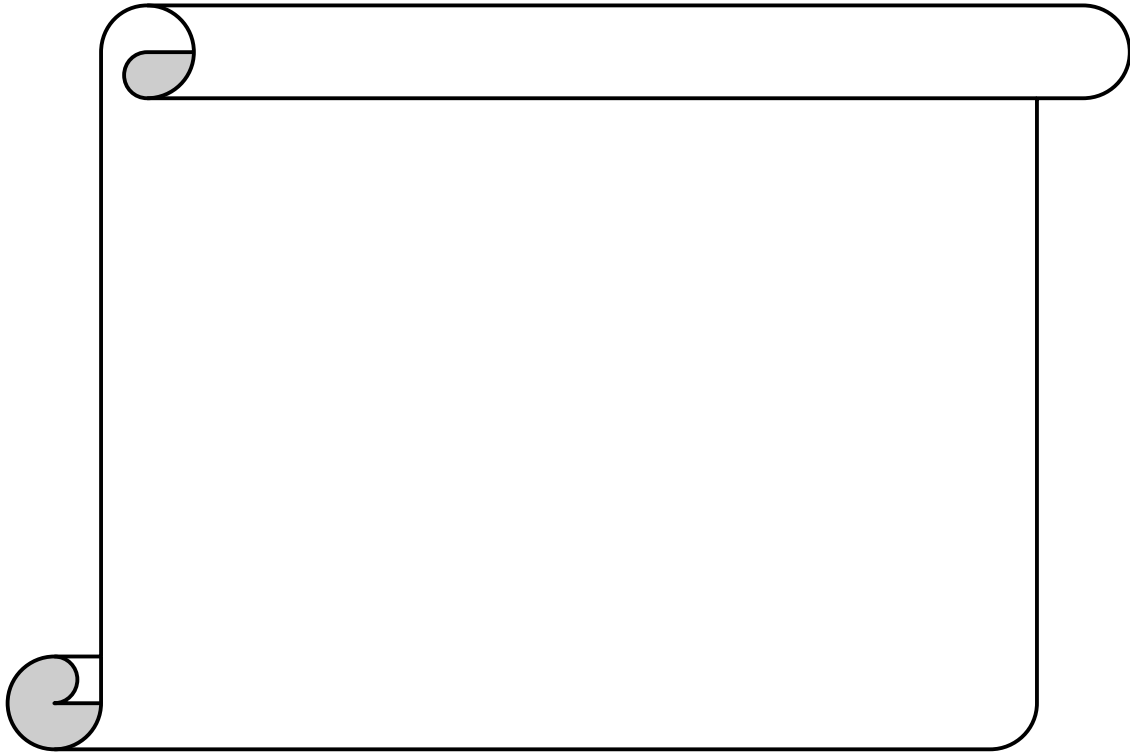
Figyeld meg, hogy a munkája során milyen fizikai tevékenységeket végez a szakember! Jelöld be a táblázatban. Több jelölést is tehetsz.

	EMELÉS
	CIPELÉS
	TOLÁS és/vagy HÚZÁS
	MÁSZÁS
	EGYENSÚLYOZÁS
	GÖRNYEDÉS
	TÉRDELÉS
	GUGGOLÁS
	MÁSZÁS
	HUZAMOS ÜLÉS
	HUZAMOS ÁLLÁS
	KAROK, KÉZ és UJJAK HASZNÁLATA
	BESZÉD
	HALLGATÁS
	LÁTÁS
	GYALOGLÁS
	FUTÁS
	SZÍNEK KÖZÖTTI KÜLÖNBSÉGTÉTEL

Kérdezd meg a szakembert, hogy mely tevékenységek a leginkább fárasztóak a számára és miért?

Milyen munkakörnyezetben dolgozik a szakember? Figyeld meg a színeket, hangokat, berendezési tárgyakat!

Színezd át azt a jellemzőt, ami igaz a munkahelyi környezetre!

5. sz. Munkahelyi megfigyelés munkalap

Interjúkérdések

Olyan kérdéseket gyűjtöttünk össze ebben a részben, amelyek a tanulók számára is érdekesek lehetnek, emellett információértékkel is bírnak.

A tanulók felkészítésének fázisában lehet kiosztani, vagy akár kihúzni ezeket a kérdéseket. Az interjút minden esetben a tanuló készíti a szakemberrel. A pedagógus esetleg segíthet, ha megakad a beszélgetés.

- Volt-e már álmatlan éjszakája a munkája miatt?
- Gyakran adódnak konfliktusok a munkában?
- Volt már olyan, hogy nem volt kedve bejönni dolgozni? Mit tesz olyankor, mire gondol?
- Mit szeret leginkább a munkájában?
- Mit szeret legkevésbé a munkájában?
- Amióta ebben a munkakörben dolgozik, volt már továbbképzésen? Milyen gyakran kerül erre sor? Mit tanult?
- Azt a munkát végzi, amit megtanult az iskolában?
- Sokat változott a szakma, mióta befejezte az iskolát? Mi változott?
- Milyen veszélyforrások vannak ezen a munkahelyen?
- Használják védőfelszerelést? Ez miből áll?
- Használják munkaruhát? Ez miből áll?
- Milyen speciális szabályokat kell betartani?
- Vannak olyan betegségek, amivel nem lehet ezt a munkát végezni? Mik ezek?
- Mennyi időnként kell részt venni orvosi vizsgálaton?
- Milyenek a munkatársai?
- Mikor van alkalom pihenésre?
- Hogy alakulnak a szünetek a munkahelyen?
- Kapnak a cégnél béren kívüli juttatást?
- Körülbelül mennyi pénz lehet keresni ezen a munkahelyen?
- Lehet internetezni a munkahelyen?
- Inkább férfiak vagy inkább nők dolgoznak a munkahelyen?
- Reggel hány órakor kezdik a munkát, és mikor fejezik be?
- Hétvégén kell-e dolgozni?
- Több műszakban kell-e dolgozni?
- Ünnepeken kell-e dolgozni?
- Milyen ember a főnöke?